

SUBSIDIES VOOR ECOREGELINGEN EN AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN - ALGEMEEN

////////////////////////////////////
In het GLB zijn subsidies voorzien die inzetten op klimaat, milieu en biodiversiteit. Er zijn 2 types van maatregelen voorzien: de éénjarige verbintenissen, de zogenaamde 'ecoregelingen' en meerjarige verbintenissen, de 'agromilieuklimaatmaatregelen'. Deze laatste omvatten zowel de meerjarige agromilieuklimaatmaatregelen van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij als de beheerovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij.

1 OVERZICHT EENJARIGE ECOREGELINGEN

- ▶ De toepassing van de biologische productiemethode
- ▶ Het ecologisch beheren van grasland
- ▶ Het behoud van meerjarig grasland
- ▶ De inzaai van eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten
- ▶ De verstrekking van veevoeder met een methaanreducerend effect aan rundvee door toevoeging van een additief of voedermiddel
- ▶ Het verhogen van organisch koolstofgehalte
- ▶ De aanleg van een bufferstrook
- ▶ De toepassing van mechanische onkruidbestrijding
- ▶ De toepassing van teelttechnische erosiebestrijdende en bodemverbeterende technieken
- ▶ De toepassing van vruchtafwisseling met vlinderbloemigen
- ▶ De toepassing van precisielandbouw
- ▶ Het actief gebruik van het bodempaspoort

2 OVERZICHT MEERJARIGE AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN VAN HET AGENTSCHAP LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

- ▶ De omschakeling naar de biologische productiemethode
- ▶ De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland
- ▶ De inzaai van meerjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten
- ▶ De aanleg en onderhoud van een meerjarige bloemenstrook in de fruitteelt
- ▶ Het behoud van lokale veerassen (runderen/schapen/geiten/varkens)
- ▶ De reductie van antibioticagebruik
- ▶ Het onderhoud van boslandbouwsystemen

3 SUBSIDIEVOORWAARDEN

Onderstaande voorwaarden zijn van toepassing op **alle ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen** van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, tenzij anders vermeld of gespecificeerd in de fiche van de maatregel zelf.

- ▶ Actieve landbouwer zijn in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB-Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ De voorwaarden van het autonoom beheer van land- en tuinbouwbedrijven naleven en geen kunstmatige voorwaarden creëren om voordeel te bekomen.
- ▶ De verbintenis naleven gedurende de volledige looptijd van de maatregel.
- ▶ De verbintenis vangt steeds aan op 1 januari in het algemeen.
- ▶ Subsidiabel landbouwareaal:
 - > Voor ecoregelingen: percelen gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking
 - > Voor agromilieuklimaatmaatregelen: enkel percelen gelegen in het Vlaams Gewest komen in aanmerking
- ▶ De minimumeisen voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naleven.
- ▶ Iedere wijziging moet steeds onmiddellijk, en zeker vóór de aankondiging van een controle, aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij worden gemeld via het [e-loket Landbouw en Zeevisserij](#) of het wijzigingsformulier (Formulier 1: 'Toevoegen, splitsen, wijzigen of schrappen van percelen'). Het wijzigingsformulier is te verkrijgen via www.vlaanderen.be/landbouw/verzamelaanvraag en doorklikken naar '[Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)' of op te vragen bij uw regio via info@lv.vlaanderen.be.
- ▶ De bewaartermijn van bewijsstukken is 10 jaar voor alle subsidiemaatregelen.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.

4 SUBSIDIEBEDRAGEN

In de fiches van de verschillende maatregelen worden de subsidiebedragen vermeld.

- ▶ Voor de ecoregelingen gaat dit steeds om voorziene bedragen. Het definitieve subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal aanvragen en het beschikbare budget in 2025, en wordt bepaald na indiening, controles en berekening van alle aanvragen.

In geval van meer aanvragen dan voorzien voor een bepaalde ecoregeling, kan het zijn dat er gekort wordt op het geplande subsidiebedrag. Er zijn wel allerlei mechanismen voorzien om dit te vermijden die eerst worden ingezet, namelijk:

- > Het overblijvende budget van andere ecoregelingen die onder verwachting scoren, wordt aangewend.
- > Als er dan nog budget te kort is bij een bepaalde ecoregeling, zal tot 7,5% van het budget van de basisinkomenssteun aangewend worden.

Op deze manier wordt getracht om de geplande eenheidsbedragen van de ecoregelingen uit te betalen. Indien er na toepassing van bovenstaande 2 mechanismen nog steeds onvoldoende budget beschikbaar is, zal het gepland subsidiebedrag van de ecoregeling(en) met meer aanvragen dan voorzien, worden gekort.

- ▶ Voor agromilieuklimaatmaatregelen is er een vastgesteld bedrag. Dit bedrag is niet afhankelijk van het aantal aanvragen.

5 SUBSIDIEAANVRAGEN

- ▶ De verzamelaanvraag moet op de uiterste indieningsdatum (30 april 2025) ingediend zijn. De subsidie voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen wordt via de verzamelaanvraag aangevraagd ten laatste op de uiterste wijzigingsdatum (31 mei 2025), behalve voor de ecoregeling 'inzaai van een eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelt - voorjaarsbraak met uitgestelde inzaai van mais (EEB)', die ten laatste aangevraagd moet zijn op 30 april 2025.
- ▶ Bij de eenjarige ecoregelingen is de verbintenaanvraag via de verzamelaanvraag ook meteen de betalingsaanvraag. Deze kan jaarlijks worden ingediend.
- ▶ Bij de agromilieuklimaatmaatregelen geldt de verbintenaanvraag via de verzamelaanvraag als steun- en als betalingsaanvraag voor het eerste jaar voor die verbintenissen. Hiermee start de looptijd van de meerjarige verbintenis en wordt een engagement aangegaan om de verbintenissen de volledige looptijd na te leven. De betalingsaanvraag moet daarna jaarlijks via de verzamelaanvraag worden ingediend.

6 NIET-NALEVING VERBINTENISVOORWAARDEN

- ▶ Niet-naleving van de verbintenisvoorwaarden heeft tot gevolg dat de uitbetaalde steun verlaagd wordt of geheel of gedeeltelijk teruggevorderd wordt.
- ▶ In geval van overmacht of uitzonderlijke omstandigheden erkend door de administratie worden de subsidies niet teruggevorderd. Kennisgeving van overmacht moet met bijhorende bewijsstukken schriftelijk gebeuren binnen de 10 kalenderdagen bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.
- ▶ Niet-naleving van de conditionaliteit en de bijkomende minimumeisen zal leiden tot een proportionele verlaging van de steun.
- ▶ Het niet indienen van een verzamelaanvraag of betalingsaanvraag wordt beschouwd als niet-naleving van de verbintenis.

7 HERZIENINGSCLAUSULE

U houdt er rekening mee dat de verbintenisvoorwaarden en de vergoeding kunnen herzien worden gedurende de looptijd van de verbintenis.

- ▶ Dit kan gebeuren als er wijzigingen optreden op het vlak van de conditionaliteit en de minimumeisen inzake het in goede landbouw- en milieuconditie houden van landbouwgronden.
- ▶ De verbintenisvoorwaarden en vergoedingen van de verbintenissen kunnen aangepast worden aan het juridisch kader van het Strategisch Plan van Vlaanderen.

8 WAT BIJ EEN BEDRIJFSOVERNAME?

Overdracht van een lopende agromilieuklimaatverbintenis is mogelijk bij volledige of gedeeltelijke bedrijfsovername.

Agromilieuklimaatverbintenis (behalve 'Behoud van lokale veerassen') kunnen enkel overgedragen worden van een landbouwer op een andere landbouwer bij overdracht van grond(en).

- ▶ De landbouwer die actief is op de uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag, dient de subsidie aan te vragen in zijn verzamelaanvraag. Bij overname na de uiterste wijzigingsdatum zal de overlater uitbetaald en ook verantwoordelijk gesteld worden bij eventuele niet-naleving van de verbintenis.

8.1 VOLLEDIGE BEDRIJFSOVERNAME

Bij een volledige bedrijfsovername worden de agromilieuklimaatverbintenissen, beheerd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, overgedragen via het formulier 'Melding van een volledige bedrijfsoverdracht'. U kunt dit gepersonaliseerd formulier opvragen bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

8.2 GEDEELTELIJKE BEDRIJFSOVERNAME

Bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht kunnen één of meerdere agromilieuklimaatverbintenissen overgedragen worden via het formulier 'Overdracht van agromilieuverbintenissen bij een gedeeltelijke bedrijfsoverdracht' (zie webpagina ['Extra formulieren'](#)).

9 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

10 MEER INFORMATIE

Op de website vindt u voor de alle GLB-maatregelen de meest recente informatie onder de volgende pagina's:

- ▶ Voor bedrijfsgebonden maatregelen: [Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 - 2027 \(bedrijfssteun\) | Landbouw en Zeevisserij \(vlaanderen.be\)](#)
- ▶ Voor perceelsgebonden maatregelen: [Perceelsgebonden ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen](#)
- ▶ Voor diergebonden maatregelen: [Diergebonden ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen](#)

Hebt u vragen of problemen? Stel uw vragen via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte'). Onze diensten staan klaar om u te helpen.

11 AANDACHTSPUNTEN

Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#)

11.1 BEWAREN VAN FACTUREN EN CERTIFICATEN

Het is belangrijk dat u facturen en certificaten ter beschikking houdt voor controles ter plaatse. Het ontbreken van facturen of certificaten kan leiden tot verlaging van de toegekende steun. De bewaartermijn van bewijsstukken is tien jaar voor alle agromilieuklimaatmaatregelen.

11.2 WISSELEN VAN PERCELEN MET BIJKOMENDE BESTEMMINGEN

Als u een agromilieuklimaatmaatregel hebt afgesloten dan moet de maatregel op dit perceel worden toegepast tot het aflopen van de verbintenis. Agromilieuklimaatmaatregelen worden op vaste percelen afgesloten.

Na 31 mei kunt u nog een bijkomende bestemming toevoegen op een perceel maar deze wordt niet weerhouden voor betaling. Dit is ook zo als u eerder op een perceel met een gelijke of grotere oppervlakte de bijkomende bestemming verwijderde.

U kunt de bijkomende bestemmingen wel nog verwijderen van percelen na 31 mei, niet verwisselen van het ene perceel naar het andere.

Enkel voor de maatregelen 'Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken' (PK) en het 'toepassen van producten met hoog organisch koolstofgehalte' (OCM, OCC, OCH) kunnen de bijkomende bestemmingen nog geplaatst worden op percelen tot respectievelijk 31 augustus 2025 en 31 oktober 2025.

11.3 SAMENSTELLING VAN MENGSELS

In verschillende ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zijn er voorwaarden verbonden aan de samenstelling van het mengsel. Voor de **graskruiden- en bloemenmengsels** moet steeds de samenstelling van het ingezaaide mengsel dat men gebruikt, gecontroleerd worden. Niet alle in de handel verkrijgbare mengsels voldoen aan de specifieke vereisten van de mengsels die voor bepaalde ecoregelingen worden opgelegd. De landbouwer is zelf verantwoordelijk voor het kiezen van het juiste mengsel. Als er vorig jaar werd vastgesteld dat het mengsel niet voldeed, moet er **opnieuw** ingezaaid worden, dit keer met een **correct** mengsel.

HET GLB 2023-2027: ALGEMEEN OVERZICHT

ECOREGELINGEN EN AGROMILIEUKLIMAATMAATREGELEN

* Of **markering** betekent een (inhoudelijke) wijziging ten opzichte van campagne 2024

Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
 Grasland Ecologisch beheerd grasland ('EBG')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen grasland (min. 0,3 ha) waar geen beperking of verbod op gebruik bemesting of gewasbeschermingsmiddelen geldt ▶ Niet ploegen ▶ Geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken ▶ Geen kunstmeststoffen gebruiken ▶ Bijkomende vergoeding voor extensieve begrazing ('EXB') (max. 2 GVE/ha) 	300 euro/ha, + 100 euro/ha bij extensieve begrazing
 Grasland De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland ('TBG')	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen grasland (min. 0,3 ha) die het vijfde jaar aanliggen en in die periode niet hernieuwd (geploegd en opnieuw ingezaaid) werden ▶ Het perceel gedurende de vijf komende jaren aanhouden als grasland en in die periode <u>niet</u> hernieuwen ▶ Bestaande percelen blijvend grasland op het bedrijf moeten behouden blijven als blijvend grasland 	325 euro/ha
 Grasland Behoud van meerjarig grasland ('BMG')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen grasland (min. 0,3 ha) die al minstens 10 jaar aanliggen en de laatste 6 jaar niet hernieuwd (geploegd en opnieuw ingezaaid) werden en waar geen scheurverbod of verbod op vegetatiewijziging van toepassing is ▶ Bestaande percelen blijvend grasland op het bedrijf moeten behouden blijven als blijvend grasland 	115 - 145 euro/ha
 Bouwland /grasland Omschakeling naar biologische productiemethode ('HOB')	2-3	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Perceel staat onder controle van een erkend controleorgaan voor de biologische productiemethode ▶ Voor percelen in omschakeling 	390 - 1.700 euro/ha
 Bouwland /grasland Toepassing van de biologische productiemethode ('TBIO')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Perceel staat onder controle van een erkend controleorgaan voor de biologische productiemethode ▶ Voor percelen die al bio zijn ▶ 'Top-up', combineerbaar met andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren – wordt automatisch toegekend bij afwezigheid 	50 - 300 euro/ha
 Bouwland /grasland Aanplant van een boslandbouwsysteem ('BLS')	10	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bomen aanplanten voor de aanleg van een boslandbouwsysteem ▶ Gedurende 10 jaar bomen behouden en landbouwteelt toepassen tussen de bomen. ▶ Aanvraag voorafgaand aan de aanplant 	75% van de aanplantkosten
 Bouwland /grasland Onderhoud van een boslandbouwsysteem ('BLO')	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor bestaande boslandbouwsystemen ▶ Bomen jaarlijks snoeien ▶ Strook tussen/rond de bomen onderhouden zonder gebruik van herbiciden ▶ Vee- en wildbescherming onderhouden 	270 euro/ha
 Bouwland /grasland Precisielandbouw: automatische (RTK-) GPS-aansturing ('PA')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Op volledig bedrijf (min. 80%) toepassen ▶ Automatische aansturing via (RTK)-gps gebruiken bij het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen en/of korrelmeststoffen 	7 - 90 euro/ha, beperkt tot max. 100 ha

Maatregel		Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
	Precisielandbouw: plaats specifiek bekalken ('PK')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren ▶ Bodemscan laten uitvoeren voor aanmaak taakkaart ▶ Perceel (min. 0,30 ha) plaats specifiek bekalken 	100 euro/ha
	Actief gebruik van het bodempaspoort	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Van toepassing op het volledige subsidiabele landbouwareaal ▶ Minstens een aantal bodemstalen laten analyseren voor OC, P-, K- en pH-waarde: <ul style="list-style-type: none"> > Voor eerste 10 ha landbouwareaal: op minstens 2 percelen > Voor volgende begonnen schijven van 10 ha: minstens 1 perceel > Analyseresultaten ontsluiten via het bodempaspoort ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren ▶ Deelname aan één van de vooropgestelde ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen 	5 - 15 euro/ha
	Eenjarige ecoteelten: eenjarige eiwitteelten ('EEE')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Eenjarige eiwitteelt inzaaien als reinteelt of als mengteelt met granen ▶ Voedererwten, veldbonen, soja, quinoa,... ▶ Op bedrijf minimaal 0,5 ha 	600 euro/ha
	Eenjarige ecoteelten: voordeel biodiversiteit, klimaat en milieu ('EEH') *	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gele mosterd, bladrammenas, mengsel van gele mosterd en bladrammenas of tagetes inzaaien als hoofdteelt <ul style="list-style-type: none"> > Niet oogsten, maar gedurende 2 of 3 maand aanhouden en daarna onderwerken > Op percelen van min. 0,3 ha ▶ Hennepteelt 	230 - 600 euro/ha
	Eenjarige ecoteelten: faunavriendelijke teelten ('EEZ'/'EEF'/'EEB')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zomergraan op percelen (min. 0,3 ha) in beheergebied voor soortenbescherming: 'EEZ' ▶ Faunamengsel inzaaien (min. 0,3 ha) en aanhouden tot 15/3 volgend jaar: 'EEF' ▶ Voorjaarsbraak met late inzaai maïs (min. 0,3 ha): niets doen tussen 15/3 en 10/5: 'EEB' 	350 – 1.500 euro/ha
	Eenjarige ecoteelten: faunavriendelijke nateelten ('EEN')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Op percelen (min. 0,3 ha) in beheergebied voor soortenbescherming ▶ Japanse haver als nateelt, niet na tijdelijk grasland ▶ Inzaai uiterlijk op 1/8, nateelt aanhouden tot 15/3 volgend jaar 	60 euro/ha
	Meerjarige ecoteelten: meerjarige eiwitteelten ('MEV'/'MEG'/'MEL')	2-3	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Inzaai op bouwlandperceel (min. 0,3 ha) en teelt 2-3 jaar behouden ▶ Vlinderbloemige teelten: klaver, luzerne, grasklaver, grasluzerne: 'MEV' ▶ Graskruidenmengsel: 'MEG' ▶ Luzerne (inzaai najaar) met uitgestelde maaidatum (> 02/06) in beheergebied soortenbescherming: 'MEL' 	230 – 600 euro/ha
	Meerjarige ecoteelten: voordeel klimaat milieu en biodiversiteit ('MET')	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Miscanthus of korte omloophout ▶ Op percelen van min. 0,3 ha ▶ Geen bemesting toegestaan 	600 euro/ha
	Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen ('VAV')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Toepassen op minstens 0,5 ha van het bedrijf ▶ De hoofdteelten in de huidige en de vier voorgaande campagnes moeten behoren tot minstens drie verschillende 	108 euro/ha

Maatregel		Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
			'vruchtafwisselingsgroepen', waarvan minstens 1 maal een vlinderbloemige	
 Bouwland	Mechanische onkruidbestrijding ('MOB')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Mechanische onkruidbestrijding toepassen op minstens 0,5 ha van het bedrijf (kleinere opp kan voor bio) ▶ Geen herbiciden of bodemontsmettingsmiddelen gebruiken op de percelen tijdens de voorsteelt, hoofdteelt en de nateelt 	310 euro/ha
 Bouwland	Verhogen organische koolstofgehalte: teeltplan *	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen bouwland die ook de twee voorgaande jaren al bouwland waren ▶ Via het teeltplan (hoofdteelten en nateelten) gemiddeld een toename van minstens 1.250 kilogram effectieve organische koolstof realiseren over de volledige oppervlakte bouwland van het bedrijf (min. 0,5 ha) ▶ Voor sommige teelten moet een foto worden aangeleverd via LV-Agrilens (korrelmaïs) 	70 - 160 euro/ha
 Bouwland	Verhogen organische koolstofgehalte: aanvoer van producten met een hoog koolstofgehalte ('OCC'/'OCM'/'OCH') *	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen bouwland of blijvende teelt die ook de twee voorgaande jaren al bouwland/blijvende teelt waren ▶ Minstens 10 ton/ha compost (boerderij- of extern aangekocht) aanbrengen, ▶ Minstens 10 ton/ha stalmest of champost (van eigen bedrijf of extern aangekocht) aanbrengen, ▶ Minstens 10 ton/ha houtsnippers van eigen bedrijf aanbrengen en onderwerken, één maal per vijf jaar op perceel ▶ Foto nemen van aanbreng stalmest en houtsnippers 	50 – 602.5 euro/ha
 Bouwland	Verhogen organische koolstofgehalte: bereiken van de streefzone ('OCS')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Enkel mogelijk in combinatie met een van de andere maatregelen voor verhogen organische koolstofgehalte ▶ Perceel is in goede bodemconditie voor organische koolstof en pH volgens bodemanalyse in jaar van aanvraag (resultaat via bodempaspoort) ▶ Eén maal per vijf jaar op perceel 	60 euro/ha
 Bouwland	Teelttechnische erosiebestrijdende en bodemverbeterende technieken: Drempels bij ruggenteelten ('TED')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen (min. 0,30 ha) met een medium, lage of heel lage erosiegevoeligheid (= oranje, geel of lichtgroen) met een ruggenteelt (bvb aardappelen) ▶ Op regelmatige afstand drempeltjes aanleggen tussen de ruggen 	25 euro/ha
 Bouwland	Teelttechnische erosiebestrijdende en bodemverbeterende technieken: niet-kerende bodembewerking met bodembedekking ('TEN')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen (min. 0,30 ha) met een medium, lage, heel lage of verwaarloosbare erosiegevoeligheid (= oranje, geel; lichtgroen of donkergroen) ▶ Niet-kerende bodembewerking toepassen bij inzaai hoofdteelt ▶ Voldoende gewasresten aanwezig op het perceel 	86 euro/ha
 Bouwland	Aanleg van een bufferstrook: grasbufferstrook erosie ('BUG')	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor percelen met zeer hoge (paars) en hoge (rood) erosiegevoeligheid: strook tussen 9 - 30 m breed ▶ Voor percelen met medium (oranje), lage (geel) en zeer lage (lichtgroen) erosiegevoeligheid: strook tussen 6 - 24 m breed 	1.025 euro/ha

Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook ▶ Niet mogelijk als aanleg bufferstrook al verplicht is in conditionaliteit 	
Bouwland 	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Grasbufferstrook naast waterloop, houtkant, heg, poel, holle weg,... ▶ Breedte strook standaard 6 – 12 m, indien onderaan afhellend gedeelte erosiegevoelig perceel: breedtes van grasbufferstrook-erosie ▶ Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook 	1.025 euro/ha
Bouwland 	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Grasbufferstrook naast een waterloop ▶ Breedte strook 3 – 6 m ▶ Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook 	945 euro/ha
Bouwland 	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Strook bestaat uit graskruidenmengsel met specifieke samenstelling ▶ Breedte strook standaard 6 – 18 m, indien onderaan afhellend gedeelte erosiegevoelig perceel: breedtes van grasbufferstrook-erosie <p>Géén gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting op de strook</p>	1.095 euro/ha
Bouwland 	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Strook bestaat uit bloemenmengsel met specifieke samenstelling ▶ Niet op percelen met zeer hoge (paars), hoge (rood) en medium (oranje) erosiegevoeligheidsklasse ▶ Breedte strook standaard 6 – 18 m, indien onderaan afhellend gedeelte erosiegevoelig perceel: breedtes van grasbufferstrook-erosie ▶ Bloemenstrook verplicht maaien tussen 15/9 en 31/12 	Bloemenstrook: 1.745 euro/ha,
Fruit 	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor plantages met een lineair plantverband van laag- of halfstamfruitbomen en minstens 0,30 ha ▶ Minstens om de drie bomenrijen een mengsel van één-, twee- en meerjarige bloeiende kruiden inzaaien op stroken van minstens 1 m breed ▶ Géén gewasbeschermingsmiddelen gebruiken op de bloemenstrook 	82 euro/ha boomgaard
Fruit 	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor plantages met een lineair plantverband van laag- of halfstamfruitbomen ▶ Aan de rand van fruitboomgaard een rij fruitbomen rooien en een bloemenstrook (tussen 3 en 6 m breed) aanleggen ▶ Geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken op de bloemenstrook 	10.160 euro/ha bloemenstrook
Dier 	3	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voor kalveren, pluimvee of varkens ▶ Afname van BD100-waarde realiseren: in eerste jaar verbintenis - 10%, in tweede jaar - 20% en in derde jaar -30% t.o.v. gemiddelde BD100-waarde, zoals berekend door AMCRA in benchmarkrapport. 	2.600 euro /bedrijf /diercategorie
Dier 	1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Voederadditief met methaanreducerend effect toevoegen aan rantsoen voor rundvee 	0,08 - 0,29 euro/dier/da g

	Maatregel	Jaar	Inhoud maatregel	Jaarlijkse vergoeding
Dier 	Behoud van lokale rundveerassen *	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 5 - 225 runderen van een lokaal ras houden ▶ Rassen: rood, wit-rood, Belgisch wit-blauw dubbeldoel, Kempens roodbont ▶ Geregistreerd in stamboek ▶ Voorwaarde 'actieve landbouwer' niet vereist voor deelname aan deze maatregel. 	250 - 280 euro/dier
Dier 	Behoud van lokale schapen/geitenrassen	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 10 - 500 schapen of geiten van een lokaal ras houden ▶ Geregistreerd in stamboek ▶ Voorwaarde 'actieve landbouwer' niet vereist voor deelname aan deze maatregel. 	40 euro/dier
Dier 	Behoud van lokale varkensrassen	5	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 5 - 125 varkens van een lokaal ras houden ▶ Rassen: Piétrain, Belgisch landras ▶ Geregistreerd in stamboek ▶ Voorwaarde 'actieve landbouwer' niet vereist voor deelname aan deze maatregel. 	100 euro/dier

ECOLOGISCH BEHEERD GRASLAND

Deze ecoregeling stimuleert een ecologisch beheer van grasland via beperkende voorwaarden rond bemesting en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dat heeft een positief effect op de water-, lucht- en bodemkwaliteit. Doordat er géén gewasbeschermingsmiddelen of kunstmest toegepast worden, kan het grasland ook evolueren naar een botanisch meer divers grasland. Dat type grasland heeft een grote weerbaarheid tegen klimaatveranderingen.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag basis 300 euro/ha, bijkomend 100 euro/ha voor extensieve begrazing

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina 'Actieve landbouwer').
- ▶ Het perceel is een perceel grasland en wordt zo aangegeven in de verzamelaanvraag.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 0,30 hectare**.
- ▶ De teelt wordt zonder kerende of niet-kerende bodembewerking **aangehouden** van 1 januari tot minstens 31 december.
- ▶ Ploegen en niet-kerende bewerkingen op het perceel en herinzaai zijn niet toegelaten, doorzaai is toegelaten.
- ▶ Op het perceel worden gedurende het hele jaar **geen gewasbeschermingsmiddelen** gebruikt, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van akkerdistel.
- ▶ Op het perceel worden gedurende het hele jaar **geen kunstmeststoffen** gebruikt.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel moet van 1 januari tot 31 december in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Er is op het perceel **geen beperking of verbod op het gebruik van bemesting of gewasbeschermingsmiddelen** van toepassing op grond van geldende regelgeving of een aangegane verbintenis (vb. percelen in kwetsbaar gebied natuur met norm 2 GVE/ha/jaar, historisch permanente graslanden met verbod of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging, percelen met natuurbeheerplannen T3 of T4, percelen die overlappen met kwetsbaar gebied water, wetlands en veengebieden, percelen in de Dudzeelse Polders, een overeenkomst met een regionaal landschap,...).
- ▶ Teeltcodes die in aanmerking komen, zijn 60 grasland, 601 zaaizaad grassen, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemige, 9827 weiland met oogstbare hoogstambomen (> 200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.
- ▶ De mestbalans op uw bedrijf voldoet aan de voorwaarden van de mestwetgeving (= instapvoorwaarde).

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag omvat het basisbedrag voor de maatregel van 300 euro/ha en een bijkomende vergoeding voor extensieve begrazing van 100 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG BASISMAATREGEL

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'ecologisch beheerd grasland' verloopt via de **verzameliaanvraag 2025**. De subsidie wordt aangevraagd door de bijkomende bestemming 'EBG' op te geven bij de percelen waarop u ecologisch beheerd grasland toepast.

4 BIJKOMENDE SUBSIDIE VOOR EXTENSIEVE BEGRAZING

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden, kan een bijkomende subsidie aangevraagd worden.

- ▶ Bijkomende vergoeding van 100 euro/ha.
- ▶ U moet gedurende van 1 januari tot 31 december beschikken over een actief veebeslag voor herkauwers.
- ▶ Aan te vragen door naast de bijkomende bestemming 'EBG' ook de bijkomende bestemming 'EXB' op het perceel te zetten.
- ▶ Enkel voor percelen grasland die effectief begraasd worden en waarvan de **veebezetting op elk moment niet hoger is dan 2 GVE per ha**, gerekend over alle percelen met aanvraag voor deze bijkomende premie.

In onderstaande tabel zijn de omrekeningsfactoren opgenomen waarmee het maximum van 2 grootvee-eenheden bepaald wordt.

Tabel: Omrekeningsfactoren voor grootvee-eenheid (GVE) per diercategorie

Diersoort	Categorie	GVE
Rund	< 6 m	0,4
Rund	> 6 m en < 2 j	0,6
Rund	> 2 jaar	1
Schapen en geiten	Alle categorieën	0,1
Paardachtigen	< 6m	0
Paardachtigen	> 6 m	1
Varkens	Zeugen > 50 kg	0,5
Varkens	Andere varkens, incl. gespeende biggen	0,3
Pluimvee	Leghennen	0,014

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

6 AANDACHTSPUNTEN

6.1 CONDITIONALITEIT

De mestbalans op uw bedrijf voldoet het jaar van de aanvraag aan de voorwaarden van de mestwetgeving (= instapvoorwaarde).

Ecologisch blijvend grasland is niet mogelijk waar reeds beperkingen gelden

Op percelen die in een gebied liggen waar reeds beperkingen gelden of waar overeenkomsten afgesloten zijn met beperkingen op gebruik van kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen, mag de ecoregeling ecologisch beheerd grasland niet aangevraagd worden. Percelen ecologisch blijvend grasland moeten in eigen gebruik zijn

De percelen ecologisch grasland moeten in eigen gebruik zijn van de landbouwer, het gebruiksrecht moet op verzoek aangetoond kunnen worden en het grasland moet gebruikt worden voor landbouwdoeleinden.

6.2 GEEN GRASVERNIEUWING TOEGESTAAN TIJDENS HET VOLLEDIGE KALENDERJAAR.

De teelt wordt zonder bodembewerking **aangehouden** van 1 januari tot minstens 31 december. Dat wil zeggen dat ploegen en niet-kerende bewerkingen op het perceel en herinzaai niet toegelaten zijn. Doorzaai is toegelaten.

6.3 EXTENSIEVE BEGRAZING

De bijkomende subsidie voor extensieve begrazing kan enkel aangevraagd worden op percelen waarop effectief begrazing plaatsvindt in de loop van de campagne.

TIJDELIJK GRASLAND NAAR BLIJVEND GRASLAND

Grasland dat meerdere jaren aanligt en niet geploegd en vernieuwd wordt, zorgt voor een grote koolstofopslag in de bodem, waardoor meerjarig grasland een belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen de klimaatverandering. Percelen grasland die vijf jaar aanliggen krijgen na het vijfde jaar de status 'blijvend grasland'. Deze vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel zet landbouwers aan om hun tijdelijk grasland langer aan te houden en om te buigen naar blijvend grasland. Deze maatregel beloont landbouwers die inzetten op koolstofopslag onder grasland, in plaats van te scheuren om enkel de status 'blijvend grasland' te vermijden.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Voor percelen bouwland van minimum 0,30 ha
- ▶ Subsidiebedrag 325 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina 'Actieve landbouwer').
- ▶ Looptijd verbintenis: wanneer u start met deze verbintenis moet die gedurende vijf jaar aangehouden worden.
- ▶ Enkel percelen gelegen in het **Vlaams Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt minstens **0,30 hectare**.
- ▶ Het perceel is in het jaar van de verbintensiaanvraag en in de vier voorafgaande jaren als een perceel grasland aangegeven in de verzamelaanvraag en is in die periode niet vernieuwd (geploegd en opnieuw ingezaaid).
- ▶ Het perceel is in het vijfde jaar dat voorafgaat aan dat jaar van de verbintensiaanvraag niet als een perceel grasland aangegeven in de verzamelaanvraag.
- ▶ Percelen waarop een verbintenis wordt afgesloten moeten als grasland aangehouden worden gedurende vijf jaar vanaf het jaar van de verbintensiaanvraag. Teeltcodes die in aanmerking komen zijn 60 grasland, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemigen, 9827 weiland met oogstbare hoogstam bomen (> 200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.
- ▶ Het perceel wordt in de vijf jaren van de verbintenis niet geploegd en opnieuw ingezaaid.
- ▶ Gedurende de vijf jaren van de verbintenis, moeten de andere bestaande percelen blijvend grasland in het Vlaamse Gewest die u in gebruik heeft in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of in het jaar van de betalingsaanvraag, behouden blijven als blijvend grasland. Dat geldt ook voor percelen die overgedragen worden aan een andere landbouwer.
- ▶ Het perceel is gedurende de volledige looptijd van de verbintenis in eigen gebruik.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Bedrag per hectare grasland: 325 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2025 de bijkomende bestemming 'TBG' op het betrokken perceel worden aangegeven.
- ▶ De verzamelaanvraag geldt als verbintenis aanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.

Voor de **lopende** verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar **automatisch opgeladen** in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen. Neem contact op via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte'), als dit niet correct zou zijn.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie de combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

5.1 INVLOED OP INSTAPVOORWAARDE VOOR STEUN VOOR DUURZAME ZOOGKOEIENHOUDERIJ

Het behoud van blijvend grasland op het bedrijf als voorwaarde voor de maatregel 'tijdelijk grasland naar blijvend grasland' gaat verder dan dezelfde voorwaarde van behoud van blijvend grasland voor de gekoppelde steun voor duurzame zoogkoeienhouderij. Ook percelen die van een andere landbouwer overgenomen worden of naar een andere landbouwer gaan, mogen niet omgezet worden, ook niet in geval de agromilieuklimaatmaatregel 'tijdelijke grasland naar blijvend grasland' niet op die percelen aangegaan werd. Wordt dat wel gedaan, dan is niet aan de verbintenisvoorwaarden voldaan en heeft dat een invloed op het aantal punten voor de instapvoorwaarde 'duurzaam graslandbeheer' voor de gekoppelde steun '**duurzame zoogkoeienhouderij**'.

BEHOUD MEERJARIG GRASLAND

Grasland dat meerdere jaren aanligt en niet geploegd en vernieuwd wordt, zorgt voor een grote koolstofopslag in de bodem, waardoor meerjarig grasland een belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen de klimaatverandering. Deze ecoregeling belooft landbouwers om percelen waar al minstens 10 jaar grasland op staat nog langer aan te houden als blijvend grasland en deze belangrijke bronnen van koolstofopslag niet om te ploegen en te vernieuwen.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen van minimum 0,30 ha
- ▶ Voorzienne subsidiebedrag 115 euro/ha voor percelen met 10 tot 14 jaar grasland, 145 euro/ha met minstens 15 jaar grasland

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 0,30 ha**.

Het perceel grasland moet het huidige en minstens de 9 voorgaande jaren als grasland aangegeven zijn in de verzamelaanvraag.

- ▶ Het perceel grasland is in de laatste 6 jaar en het huidige jaar niet vernieuwd (omgeploegd en opnieuw ingezaaid).
- ▶ Er is op het perceel **geen verbod op omzetten of verbod op wijziging van vegetatie of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging** van toepassing (bv. percelen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland (EKBG), percelen beschermd onder onroerend erfgoed, historisch permanente graslanden met verbod of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging, percelen met natuurbeheerplannen T3 of T4, percelen die overlappen met kwetsbaar gebied water, wetlands en veengebieden, Dudzeelse Polders,...).
- ▶ De andere bestaande percelen blijvend grasland in het Vlaamse Gewest of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest die u in gebruik heeft in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of in het jaar van de betalingsaanvraag, moeten behouden blijven als blijvend grasland. Dat geldt ook voor percelen die in gebruik waren door een andere landbouwer in het jaar voorafgaand aan de betalingsaanvraag of eigen percelen die in het jaar van de betalingsaanvraag in gebruik genomen worden door een andere landbouwer.
- ▶ Het perceel moet van 1 januari tot 31 december in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Teeltcodes die in aanmerking komen zijn 60 grasland, 63 graskruiden mengsel, 638 festulolium, 660 grasluzerne, 700 grasklaver, 745 mengsel van gras en vlinderbloemigen, 9827 weiland met oogstbare hoogstam bomen (> 200 bomen/ha), 9828 natuurlijk grasland met onderhoud.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het subsidiebedrag wordt berekend per hectare blijvend grasland dat aan de voorwaarden voldoet:

- ▶ Voor grasland dat 10 jaar tot 14 jaar aanligt, is het voorziene subsidiebedrag 115 euro/ha.
- ▶ Voor grasland dat minstens 15 jaar aanligt, is het voorziene subsidiebedrag 145 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Het perceel wordt aangegeven in de verzamel aanvraag met de bijkomende bestemming 'BMG'.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie de combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn. Bijvoorbeeld de ecoregeling ecologisch beheerd grasland (zie webpagina ['Ecologisch beheerd grasland'](#)) is combineerbaar met deze maatregel.

5 AANDACHTSPUNTEN

5.1 INVLOED OP INSTAPVOORWAARDE VOOR STEUN VOOR DUURZAME ZOOGKOEIENHOUDERIJ

Het behoud van blijvend grasland op het bedrijf als voorwaarde voor de maatregel 'behoud meerjarig grasland' gaat verder dan dezelfde voorwaarde van behoud van blijvend grasland voor de gekoppelde steun voor duurzame zoogkoeienhouderij. Ook percelen die van een andere landbouwer overgenomen worden of naar een andere landbouwer gaan, mogen niet omgezet worden, ook niet in geval de ecoregeling 'behoud meerjarig grasland' niet op die percelen aangegeven werd. Wordt dat wel gedaan, dan vervalt deze maatregel en heeft dat een invloed op het aantal punten voor de instapvoorwaarde 'duurzaam graslandbeheer' voor de gekoppelde steun 'duurzame zoogkoeienhouderij'.

5.2 BEHOUD MEERJARIG GRASLAND IS NIET MOGELIJK WAAR REEDS BEPERKINGEN GELDEN

Op percelen waar steun voor het behoud van meerjarig grasland wordt aangevraagd mag geen verbod op het omzetten van de teelt van kracht zijn en mag geen verbod op wijziging van vegetatie of een vergunningsplicht voor vegetatiewijziging van toepassing zijn.

OMSCHAKELING NAAR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

Biologische landbouw heeft een voorbeeld- en hefboomfunctie die essentieel is in de evolutie naar een duurzame landbouw in Vlaanderen. De biologische landbouw heeft belangrijke troeven op het vlak van bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit en diergezondheid en draagt bovendien bij tot het voorkomen van overbemesting, luchtverontreiniging en bodem- en waterverontreiniging door chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Landbouwers die voldoen aan het lastenboek voor de biologische productie kunnen rekenen op een financiële ondersteuning voor de extra kosten. Voor percelen in omschakeling wordt een twee- of driejarige agromilieuklimaatmaatregel voorzien.

(klik op de logo's om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Meerjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Looptijd verbintenis 2 of 3 jaar, afhankelijk van de wettelijke omschakelingstermijn
- ▶ Subsidiebedrag 390 - 1.700 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen')
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U bent **aangesloten bij een erkend controleorgaan** voor de biologische productie (TÜV-Nord Integra, Certisys bvba of Foodchain ID Certification; zie verder bij punt 5 voor de contactgegevens).
- ▶ U heeft bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een volledige en ontvankelijke **kennisgeving** gedaan van uw activiteit, voorafgaand aan de start van de activiteit en uiterlijk op 30 april van het jaar waarin de verbintenis wordt afgesloten.
- ▶ Het perceel staat **onder controle** van een erkend controleorgaan voor de biologische productie.
- ▶ Het perceel is **niet gedeclasseerd** als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt. Het bedrijf of product werd **niet geschorst**.
- ▶ Het perceel bevindt zich op 30 april van het jaar van aanvraag in de **periode van omschakeling**.
- ▶ Het perceel mag tijdens de **laatste vijf jaar voor de start** van de verbintenis geen deel uitgemaakt hebben van een biologische productie-eenheid.
- ▶ Het perceel moet gedurende de looptijd van de verbintenis voor de volledige teeltperiode van de hoofdteelt in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ U geeft het perceel **jaarlijks aan in de verzamelaanvraag**. U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra deze zich voordoet.

- ▶ Enkel percelen **subsidiabel landbouwareaal** gelegen in het **Vlaams Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ Volgende **teelten** komen **niet in aanmerking**: Teelten niet in volle grond, objecten en infrastructuur (poelen, houtkanten, bomenrijen,...), graszoden, natuurlijk grasland met minimumactiviteit, bebossing (inclusief korte omloophout en wijmenaanplantingen), miscanthus, tabak, faunamengsel, bloemenmengsel en braak.
- ▶ Voor meerjarige fruitteelten moeten hoogstammige **fruitbomen** een **dichtheid** hebben van minstens 15 bomen/ha die **homogeen verspreid** staan op het perceel. Laagstammige fruitbomen en heesters moeten een dichtheid hebben van minimum 300 bomen/ha.
- ▶ Als u steun aanvraagt voor fruitteelt voor **hoogstammige fruit- of notenbomen**, moet de fruitopbrengst van de bomen die meer dan vijf jaar voordien werden aangeplant **gecommercialiseerd** worden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Bedrag per hectare, afhankelijk van de teeltgroep:

Teeltgroep	Bedrag
Grasland en meerjarige voederteelten	390 euro/ha
Akkerbouwteelten	900 euro/ha
Fruit, groenten, kruiden en sierteelt	1.700 euro/ha

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden kan u een bijkomende subsidie van 100 euro/ha aanvragen. Zie verder op deze fiche bij punt 5 'Bijkomende premie voor extensieve begrazing'.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ De looptijd van de verbintenis is 2 of 3 jaar, afhankelijk van de wettelijke omschakelingstermijn biologische productiemethode van de teelt:
 - > Standaard: 2 jaar
 - > Meerjarige teelten (fruit- en groenten): 3 jaar
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag de bijkomende bestemming 'HOB' op het betrokken perceel worden aangegeven. De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenaanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Voor de lopende verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar automatisch opgeladen in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen. Neem contact op via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte') als dit niet correct zou zijn.
- ▶ **Let op:** Percelen die op een ander moment worden omgeschakeld, moeten steeds als aparte percelen worden aangegeven en mogen niet samengevoegd worden.
- ▶ Er moet ook jaarlijks in de verzamelaanvraag aangeduid worden welke percelen gecertificeerd moeten worden door het controleorgaan. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij geeft deze percelen door aan het controleorgaan van de landbouwer.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is combineerbaar met de subsidie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten biologische productiemethode.
- ▶ Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden kan een bijkomende subsidie aangevraagd worden. Zie verder op deze fiche bij punt 5 'Bijkomende premie extensieve begrazing'.
- ▶ In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

CERTISYS BVBA

K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent

T 09 245 82 36 | F 081 60 03 13

www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA

Statiestraat 164, 2600 Berchem

T 03 287 37 60 | F 03 287 37 61

www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION

Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal

T 04 240 75 00 | F 04 240 75 10

www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

6 BIJKOMENDE PREMIE VOOR EXTENSIEVE BEGRAZING

Voor percelen grasland die **extensief begraasd** worden, kan u een bijkomende subsidie aanvragen.

- ▶ Bijkomende subsidie van 100 euro/ha.
- ▶ U moet gedurende het volledige kalenderjaar beschikken over een actief veebeslag voor herkauwers.
- ▶ Voor percelen die in aanmerking komen voor een AMKM-omschakeling naar de biologische productiemethode en waarvoor deze ook is aangevraagd.
- ▶ Aan te vragen door – naast 'HOB' - ook de bijkomende bestemming 'EXB' op het perceel te zetten.
- ▶ Enkel voor percelen grasland die effectief begraasd worden en waarvan de veebezetting op elk moment niet hoger is dan 2 GVE per ha, gerekend over alle percelen met aanvraag voor deze bijkomende premie.

In onderstaande tabel zijn de omrekeningsfactoren opgenomen waarmee het maximum van 2 grootvee-eenheden bepaald wordt.

Omrekeningsfactoren voor grootvee-eenheid (GVE) per diercategorie

Diersoort	Categorie	GVE
Rund	< 6 m	0,4
Rund	>6 m en < 2 j	0,6
Rund	>2 jaar	1
Schapen en geiten	Alle categorieën	0,1
Paardachtigen	< 6m	0
Paardachtigen	> 6 m	1
Varkens	Zeugen > 50 kg	0,5
Varkens	Andere varkens, incl. gespeende biggen	0,3
Pluimvee	Leghennen	0,014

7 AANDACHTSPUNTEN

In de jaren na afloop van de HOB-omschakelingsverbintenis kan, als het perceel nog verder onder bio-controle staat, de subsidie voor 'ecoregeling Toepassing van de biologische productiemethode' aangevraagd worden ('TBIO').

De bijkomende subsidie voor extensieve begrazing kan enkel aangevraagd worden op percelen waarop effectief begrazing plaatsvindt in de loop van de campagne.

TOEPASSING VAN DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

Biologische landbouw heeft een voorbeeld- en hefboomfunctie die essentieel is in de evolutie naar een duurzame landbouw in Vlaanderen. De biologische landbouw heeft belangrijke troeven op het vlak van bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit en diergezondheid en draagt bovendien bij tot het voorkomen van overbemesting, luchtverontreiniging en bodem- en waterverontreiniging door chemische gewasbeschermingsmiddelen.

Landbouwers die voldoen aan het lastenboek voor de biologische productie kunnen rekenen op een financiële ondersteuning voor de extra kosten. Voor percelen die al bio zijn, kunnen landbouwers bovenop de steun voor andere ecoregelingen of agromilieuklimaatmaatregelen hun steun voor toepassing van de biologische productiemethode ontvangen.

(klik op de logo's om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen die biologisch gecertificeerd zijn en de omschakelingsperiode al doorlopen hebben
- ▶ Subsidiebedrag: 50 - 300 euro/ha
- ▶ Combineerbaar met andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals ecologisch beheerd grasland, mechanische onkruidbestrijding, eenjarige of meerjarige ecoteelten,...

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ U bent **aangesloten bij een erkend controleorgaan** voor de biologische productie (TÜV-Nord Integra, Certisys bvba of Foodchain ID Certification zie verder bij punt 5 voor de contactgegevens).
- ▶ U heeft bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een volledige en ontvankelijke **kennisgeving** gedaan van uw activiteit, voorafgaand aan de start van de activiteit en uiterlijk op 30 april van het jaar waarin de verbintenis wordt afgesloten.
- ▶ Het perceel staat **onder controle** van een erkend controleorgaan voor de biologische productie.
- ▶ Het perceel is **niet gedeclasseerd** als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt. Het bedrijf of product werd **niet geschorst**.
- ▶ Het perceel bevindt zich op 30 april van het jaar van aanvraag **niet** meer in de **periode van omschakeling**.
- ▶ Het perceel moet de volledige teeltperiode van de hoofdteelt in **eigen gebruik** zijn.
- ▶ Het perceel wordt **aangegeven in de verzamelaanvraag**. Elke wijziging van de initiële aangifte wordt gemeld zodra deze zich voordoet.
- ▶ Enkel percelen **subsidiabel landbouwareaal** gelegen in het **Vlaams Gewest** of **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** komen in aanmerking voor de subsidie.

- ▶ Voor meerjarige fruitteelten moeten hoogstammige **fruitbomen** een **dichtheid** hebben van minstens 15 bomen/ha die **homogeen verspreid** staan op het perceel. Laagstammige fruitbomen en heesters moeten een dichtheid hebben van minimum 300 bomen/ha.
- ▶ Indien de steun wordt aangevraagd voor fruitteelt voor **hoogstammige fruit- of notenbomen**, moet de fruitopbrengst van de bomen die meer dan vijf jaar voordien werden aangeplant **gecommercialiseerd** worden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is een degressief bedrag per hectare, afhankelijk van het aantal hectaren:

Aantal ha	Bedrag/ha
De eerste 5 ha	300 euro/ha
De volgende 70 ha	100 euro/ha
Hectares boven 75 ha	50 euro/ha

Enkele voorbeelden:

- ▶ Een bedrijf met 4,30 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $4,30 \times 300 \text{ euro/ha} = 1.290$ euro ontvangen.
- ▶ Een bedrijf met 50 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $(5 \times 300 \text{ euro/ha}) + (45 \times 100 \text{ euro/ha}) = 6.000$ euro ontvangen.
- ▶ Een bedrijf met 82 ha subsidiabele bio-percelen onder deze maatregel zal $(5 \times 300 \text{ euro/ha}) + (70 \times 100 \text{ euro/ha}) + (7 \times 50 \text{ euro/ha}) = 8.850$ euro ontvangen.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de bijkomende bestemming 'TBIO' op het perceel aan te geven.
- ▶ Let op: Percelen die op een ander moment werden omgeschakeld, moeten steeds als aparte percelen worden aangegeven en mogen niet samengevoegd worden.
- ▶ Er moet ook jaarlijks in de verzamelaanvraag aangeduid worden welke percelen gecertificeerd moeten worden door het controleorgaan. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij geeft deze percelen door aan het controleorgaan van de landbouwer.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is combineerbaar met de subsidie voor de gedeeltelijke terugbetaling van de controlekosten biologische productiemethode.
- ▶ In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

CERTISYS BVBA

K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent

T 09 245 82 36 | F 081 60 03 13

www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA

Statiestraat 164, 2600 Berchem

T 03 287 37 60 | F 03 287 37 61

www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION

Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal

T 04 240 75 00 | F 04 240 75 10

www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

6 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Deze subsidie kan gecombineerd worden met heel wat andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals ecologisch beheerd grasland, mechanische onkruidbestrijding, ...
- ▶ Om in aanmerking te komen voor deze maatregel moet u beschikken over minstens 1 betalingsrecht. Als u een bio-landbouwer bent en nog niet over betalingsrechten zou beschikken, en u vraagt deze subsidie aan, kan een betalingsrecht toegekend worden uit de reserve. Meer informatie in de fiche 'Betalingsrechten uit de Vlaamse reserve'.
- ▶ Voor percelen die nog in omschakeling zijn, kan de subsidie voor de agromilieuklimaatmaatregel 'Omschakeling van de biologische productiemethode' aangevraagd worden.

CONTROLEKOSTEN BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE

////////////////////////////////////
Bio-landbouwers kunnen het vaste gedeelte van hun controlekosten terugbetaald krijgen.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ Uiterlijk op de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag een volledige en ontvankelijke kennisgeving gedaan hebben bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij voor bio-productie-activiteit.
- ▶ Produceren volgens het lastenboek van de biologische productiemethode en niet geschorst zijn.
- ▶ Geschorste bedrijven komen niet in aanmerking voor het kalenderjaar waarin de schorsing is opgelegd.
- ▶ Beschikken over minstens één actieve exploitatie gelegen in het Vlaams Gewest.
- ▶ De begunstigde verklaart over de periode van 1 januari 2023 tot 31 december 2025 in totaal minder dan 50.000 euro de-minimissteun in de landbouwsector toegekend gekregen te hebben.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ Het subsidiebedrag is beperkt tot het vaste gedeelte van de jaarlijkse controlekosten voor primaire productie, exclusief BTW.
- ▶ Kosten voor verscherpte controles en de kosten voor gemengde activiteit komen niet in aanmerking.
- ▶ Wordt jaarlijks bepaald op basis van het aantal aanvragen en het beschikbare budget.
- ▶ Maximaal 400 euro per kalenderjaar.

Het door de Vlaamse overheid voorziene steunbedrag is de-minimissteun, zoals bepaald in de de-minimisverordening nr. 1408/2013¹, voor activiteiten die verband houden met de productie van landbouwproducten. Meer info over de-minimissteun is te vinden op

<https://lv.vlaanderen.be/beleid/landbouwbeleid-eu/steunmelding/staatssteun/de-minimissteun>.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ In de verzamelaanvraag op de pagina 'Bio' onder 'Controlekosten van de biologische productiemethode' 'ja' aanvinken.
- ▶ De controleorganen geven hun facturatiegegevens rechtstreeks door aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.
- ▶ Als de landbouwer een ander bedrag dan datgene dat werd gefactureerd door het controleorgaan, wenst terugbetaald te krijgen, moet dit voor 31 oktober 2025 gemeld worden aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

¹ Verordening (EU) nr. 1408/2013 van de Commissie van 18 december 2013 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de landbouwsector, gewijzigd bij verordening (EU) nr. 2019/316 van de Commissie van 21 februari 2019

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

- ▶ Deze subsidie is **NIET** combineerbaar met de steun verkregen voor de certificatiekosten voor biologische productie die wordt uitbetaald in het kader van de 'GMO-verordening Groenten en Fruit'.
- ▶ Deze subsidie is **WEL** combineerbaar met de steun voor toepassing van de biologische productiemethode en met steun voor omschakeling naar de biologische productiemethode.

5 ERKENDE CONTROLEORGANEN VOOR DE BIOLOGISCHE PRODUCTIEMETHODE:

CERTISYS BVBA
K. Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent
T 09 245 82 36 | F 081 60 03 13
www.certisys.eu/nl | info@certisys.eu

TÜV NORD INTEGRA
Statiestraat 164, 2600 Berchem
T 03 287 37 60 | F 03 287 37 61
www.tuv-nord-integra.com | info@tuv-nord-integra.com

FOODCHAIN ID CERTIFICATION
Rue Hayeneux 62, 4040 Herstal
T 04 240 75 00 | F 04 240 75 10
www.foodchainid.com | info@foodchainid.com

PRECISIELANDBOUW: AUTOMATISCHE GPS- OF RTK-GPS-AANSTURING

Door de automatische aansturing van landbouwmachines via gps wordt voorkomen dat er overlapping is in de stroken waar meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen toegediend worden. Daardoor kan er bespaard worden op gewasbeschermingsmiddelen, vloeibare kunstmeststoffen en korrelmeststoffen (alle kunstmest en organische mest die in korrelvorm toegediend wordt) en zal de milieu- en klimaatimpact ervan verminderen.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

Actieve landbouwer

- ▶ Bedrijfsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling
- ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren
- ▶ Subsidie voor techniek: 7 – 90 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche ‘Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen’).
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche ‘GLB – Actieve landbouwer’ op de webpagina [‘Actieve landbouwer’](#)).
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de **hoofdteelt**.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.
- ▶ U heeft minstens een betalingsrecht geactiveerd
- ▶ Bij het **toedienen van gewasbeschermingsmiddelen en/of korrelmeststoffen op de subsidiabele hoofdteelt**, moet u gebruik maken van precisielandbouw door automatische gps-aansturing of automatische RTK (Real Time Kinematic)-gps-aansturing.
- ▶ U stelt relevante **informatie over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de deelnemende percelen ter beschikking**.
- ▶ Er moet op **minstens 80% van het areaal** subsidiabele **hoofdteelten** precisielandbouw worden toegepast.
- ▶ Als u gewasbeschermingsmiddelen toedient via precisielandbouw bent u verplicht om **vloeibare kunstmeststoffen** die u eventueel wil gebruiken, ook toe te dienen via die techniek.
- ▶ Volgende arealen worden NIET meegeteld om het areaal subsidiabele hoofdteelten te bepalen:

- > Percelen waarop andere ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen werden aangevraagd (zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn).
- > het areaal teelten op landbouwpercelen waarvoor een **beheerovereenkomst** gesloten is, met uitzondering van de beheerovereenkomst waterkwaliteit.
- > Teelten waarbij verticale spuittechnieken zoals meerjarige fruitteelten, hop, laanbomen worden toegepast
- > het areaal teelten **in serre of onder permanente overkapping**.
- > landbouwpercelen met **grasland en meerjarige voedergewassen** die in het kader van de **biologische productiemethode** zijn aangemeld en onder controle zijn van een erkend controleorgaan en die niet gedeclasseerd zijn als gevolg van een inbreuk tijdens de hoofdteelt.
- > Er is op het perceel **een beperking of verbod op het gebruik van bemesting of gewasbeschermingsmiddelen** van toepassing op grond van geldende regelgeving of een aangegane verbintenis (vb. percelen in kwetsbaar gebied natuur met norm 2 GVE/ha/jaar, historisch permanente graslanden met verbod of vergunningsplicht voor vegetatiewijziging, percelen met natuurbeheerplannen T3 of T4, percelen die overlappen met kwetsbaar gebied water, wetlands en veengebieden, percelen in de Dudzeelse Polders, een overeenkomst met een regionaal landschap,...)..
- ▶ Het **afkantstrooien** van korrelmeststoffen is altijd verplicht bij alle graslanden. Bij akkerland is afkantstrooien verplicht wanneer korrelmeststoffen gestrooid worden vóór zaaien of planten. Deze voorwaarde geldt niet als er gewerkt wordt met een pneumatisch strooier.
- ▶ U houdt een **perceelsfiche of teeltfiche** bij waarin elke uitgevoerde handeling wat verband heeft met de maatregel op het perceel of de percelen wordt opgenomen, met vermelding van de identificatie van het perceel, de hoofdteelt, de datum van elke handeling, de aard van de handeling, het gps-type (RTK of niet), het merk van de gps en de uitvoerder van de handeling.
- ▶ U kan bij een controle aantonen dat de **machines onmiddellijk ter beschikking** zijn met functionerende aansturing. Als een loonwerker de precisielandbouw uitvoert kan u facturen voorleggen van de loonwerker (zie verder).
- ▶ U houdt volgende **documenten ter beschikking** en kan deze op verzoek van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorleggen:
 - > **Perceelsfiche of teeltfiche** (zoals hierboven beschreven)
 - > Als een loonwerker de precisielandbouw uitvoert: **facturen van de loonwerker** op uw naam, met vermelding van elke uitgevoerde handeling, de datum van de handeling, het gps-type (RTK of niet) en het merk van de gps. Ook minstens eenduidige locatiegegevens zoals X- en Y-coördinaten of perceelsnummer uit uw verzamelaanvraag. En indien van toepassing de verklaring dat de voorwaarde rond het kant af strooien is nageleefd. U vindt een voorbeeld van de facturen op onze website.

- > Om de toepassing van precisielandbouw voor elke handeling op **elk betreffend perceel** aan te tonen, beschikt u over **één van de volgende bewijsstukken**²:
 - * Ofwel as-applied-kaart(en), dit zijn kaarten die aangeven waar de toediening van gewasbeschermingsmiddelen, korrelmeststoffen daadwerkelijk uitgevoerd is,
 - * Ofwel geotagged-foto's die genomen zijn via de [LV-AgriLens-applicatie](#).
 - * Ofwel factuur van loonwerker (zoals hierboven beschreven)
- ▶ Langs alle waterlopen en oppervlaktewaterlichamen respecteert u, landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud, de wettelijk voorziene afstanden met betrekking tot pesticide- en bemestingsvrije stroken (= instapvoorwaarde).
- ▶ U gebruikt enkel erkende gewasbeschermingsmiddelen volgens de gebruiksvoorschriften en respecteert het verbod/de beperking op bemesting en het gebruik van pesticiden in bepaalde gebieden (= instapvoorwaarde).
- ▶ U beschikt over een keuringsbewijs van uw spuittoestellen en over een fytolicensie (= instapvoorwaarde).
- ▶ De mestbalans op uw bedrijf voldoet aan de voorwaarden van de mestwetgeving (= instapvoorwaarde).

2 SUBSIDIEBEDRAG

Opper- vlakte	gps- aansturing	gps-aansturing	RTK-gps-aansturing	RTK-gps-aansturing
	gewas- beschermingsmidde- len OF korrelmeststoffen (1)	gewas- beschermingsmiddelen EN korrelmeststoffen (2)	gewas- beschermingsmid- delen OF korrelmeststoffen (1)	gewas- beschermingsmid- delen EN korrelmeststoffen (2)
Eerste 10 ha	60 euro/ha	75 euro/ha	75 euro/ha	90 euro/ha
Volgende 10 ha	35 euro/ha	50 euro/ha	50 euro/ha	65 euro/ha
Volgende 80 ha	7 euro/ha	10 euro/ha	10 euro/ha	15 euro/ha

² Wanneer u enkel over gps-aangestuurde toestellen beschikt, is het voldoende om per perceel voor minstens één behandeling bewijsstukken bij te houden. Bij de keuze voor zowel gewasbeschermingsmiddelen en korrelmaïs moet u voor elk van die technieken minstens over één bewijsstuk per perceel beschikken. Wanneer u ook over niet-gps-aangestuurde toestellen moet u voor elke behandeling (op elk aangevraagd perceel) bewijsstukken bijhouden.

- ▶ De subsidie wordt uitbetaald **enkel voor de percelen waarop precisielandbouw daadwerkelijk wordt toegepast.**
- ▶ De subsidie wordt **beperkt tot een areaal van 100 hectare subsidiabele hoofdteelten** per bedrijf.
- ▶ Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van:
 - > de totale oppervlakte die in aanmerking komt voor deze ecoregeling en waarop precisielandbouw wordt toegepast;
 - > of het gaat om gps-aansturing of RTK-gps-aansturing;
 - > of de precisielandbouw wordt toegepast voor gewasbeschermingsmiddelen (eventueel inclusief vloeibare kunstmeststoffen) **én** korrelmeststoffen **of** voor minimum één van beide op het perceel:
 - (1) u ontvangt steun voor **toepassing van gewasbeschermingsmiddelen OF korrelmeststoffen** wanneer u op al de percelen van minstens 80% van de in aanmerking komende oppervlakte **één van voornoemde behandelingen** doet. Dit wil zeggen: alle gewasbeschermingsmiddelen ofwel korrelmeststoffen met gps-aansturing toepassen. Eveneens wanneer u aan voldoende oppervlakte komt door op enkele percelen de gewasbeschermingsmiddelen met gps toe te passen en op de andere percelen korrelmeststoffen.
 - (2) u ontvangt steun voor **toepassing van gewasbeschermingsmiddelen EN korrelmeststoffen** wanneer u beide op al de percelen van minstens 80% van de in aanmerking komende oppervlakte doet.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'Precisielandbouw – automatische gps-aansturing of RTK-gps-aansturing' verloopt via de **verzamelaanvraag 2025**. In het menu 'Plant/Bodem' kiest u 'Precisielandbouw – aansturing via (RTK-)gps' en **vinkt u uiterlijk 31 mei aan dat u wil deelnemen** aan de subsidiemaatregel, met welk type gps en voor welke techniek(en).

U dient ook aan te geven op welke percelen er precisielandbouw toegepast wordt op de hoofdteelt door uiterlijk 31 mei **de bijkomende bestemming 'PA'** op te geven.

Indien u in de loop van het jaar niet kan voldoen aan de bovenstaande voorwaarden moet u de aanvraag annuleren. U meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

Deze maatregel moet op de hoofdteelt worden toegepast, en niet verplicht op de voorteelt/nateelt. Als u gewasbeschermingsmiddelen toedient via precisielandbouw bent u verplicht om vloeibare kunstmeststoffen die u eventueel wil gebruiken, ook toe te dienen via die techniek. Percelen waarop enkel vloeibare kunstmeststoffen en geen gewasbeschermingsmiddelen worden toegediend via precisielandbouw komen niet in aanmerking.

Percelen waarop andere ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen werden aangevraagd worden mogelijk niet meegeteld om het areaal subsidiabele hoofdteelten te bepalen. Wanneer in de loop van de campagne bijkomende bestemmingen van deze ecoregelingen/agromilieuklimaatmaatregelen worden geschrapt, worden deze percelen wél meegeteld om het areaal subsidiabele hoofdteelten te bepalen. Het is dan mogelijk dat de minstens 80% van het areaal subsidiabele hoofdteelten waarop precisielandbouw moet worden toegepast, niet meer gehaald wordt.

PRECISIELANDBOUW: PLAATSSPECIFIEK BEKALKEN

Een toepassing van precisielandbouw is het plaatsspecifiek toedienen van input op basis van perceelsgegevens (bodemgegevens, gewasbeelden of opbrengstgegevens). Omdat in de praktijk het plaatsspecifiek bekalken op basis van taakkaarten al het verst ontwikkeld is, wordt deze toepassing van precisielandbouw ondersteund. Daarenboven is een optimale pH essentieel voor goede opname van nutriënten én een parameter die relatief snel kan verbeteren.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling
- ▶ Subsidie voor techniek: 100 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 30 are**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met een of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend. Zo mag er bijvoorbeeld geen terugbetaling van de bodemscan/opmaak taakkaart via de GMO-subsidie worden aangevraagd.
- ▶ Er wordt een **taakkaart aangemaakt** voor plaatsspecifieke bekalking. Onder taakkaart wordt een met behulp van grondmonsters gekalibreerde kaart verstaan die informatie over pH-variaties in de bodem weergeeft en plaatsspecifiek bekalkingsadvies geeft op basis van een **bodemscan** van het perceel.
- ▶ De taakkaart is aangemaakt vanaf **1 januari 2023** op basis van een recente bodemscan (mag niet ouder zijn dan drie jaar bij de start van de verbintenis).
- ▶ Het landbouwperceel in kwestie wordt **plaatsspecifiek bekalkt in 2025** op basis van de opgemaakte taakkaart.

- ▶ Elk perceel komt maximum 1 keer om de 3 jaar in aanmerking voor een subsidie aangezien een taakkaart meerdere jaren kan gebruikt worden. En op basis van de taakkaart werd niet eerder een subsidie verleend voor de maatregel.
- ▶ U houdt een **perceelsfiche** bij waarin elke uitgevoerde bekalking wordt opgenomen, met vermelding van de identificatie van het perceel, de datum van elke handeling, het merk van de gps en de uitvoerder.
- ▶ U heeft volgende **documenten ter beschikking** en kan deze op verzoek van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorleggen:
 - > **Perceelsfiches** (zoals hierboven beschreven)
 - > U kan de precisiebekalking op basis van een taakkaart zelf uitvoeren of laten uitvoeren door een loonwerker. Om de **toepassing van de precisiebekalking op betreffende perceel aan te tonen**, beschikt u over:
 - * Ofwel as-applied-kaarten die aangeven waar de bekalking daadwerkelijk uitgevoerd is;
 - * Ofwel geotagged-foto's die genomen zijn via de [LV-AgriLens-applicatie](#);
 - * Ofwel facturen van loonwerker die de precisiebekalking uitvoerde als dat het geval is. De facturen op uw naam met minstens eenduidige locatiegegevens zoals X- en Y-coördinaten of perceelsnummer uit uw verzamelaanvraag.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is 100 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'Precisielandbouw – plaatsspecifiek bekalken' zal via de **verzamelaanvraag 2025** verlopen. De subsidie wordt aangevraagd door de bijkomende bestemming 'PK' op te geven bij de percelen waarop u plaatsspecifieke bekalking toepast.

In het scherm 'Deelnameverklaring' onder het menu-item "Plant/bodem" duidt u uiterlijk 31 mei 2025 aan dat u wil deelnemen aan de maatregel plaatsspecifiek bekalken. Bovendien moet de bijkomende bestemming opgegeven worden bij de percelen uiterlijk **31 augustus 2025**.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

De foto's genomen met de LV-AgriLens-app hoeven niet worden doorgestuurd als hiernaar niet gevraagd wordt.

BODEMPASPOORT VOOR EEN DUURZAAM BODEMBEHEER

OP BEDRIJFSNIVEAU

Met het oog op een verbetering van de bodemkwaliteit, wil deze interventie de landbouwer aanmoedigen het bodempaspoort te gebruiken. Het bodempaspoort helpt de landbouwer meer inzicht te krijgen in de bodem van zijn gebruikspcelen en stimuleert een duurzaam bodembeheer.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarig, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Nemen van bodemstalen
- ▶ Minstens 1 betalingsrecht activeren
- ▶ Deelname aan andere ecoregeling of agromilieuklimaatmaatregel
- ▶ Subsidiebedrag: 5 – 15 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Naast het nemen van bodemstalen neemt u ook deel aan een ecoregeling of agromilieuklimaatmaatregel in het kader van een duurzame landbouwpraktijk.
- ▶ **U activeert in 2025 minstens één (Vlaams en/of Waals) betalingsrecht voor de basisinkomenssteun voor duurzaamheid.**

1.1 BODEMSTALEN

- ▶ U laat in het kalenderjaar van de steunaanvraag een minimum **aantal bodemstalen nemen op uw percelen en analyseren** door een **erkend laboratorium dat geconnecteerd is met DjustConnect**. Zo kunnen de data van de bodemanalyses automatisch **ontsloten worden via het bodempaspoort** op het e-loket Landbouw en Zeevisserij ten laatste 31 december 2025. Meer informatie over het bodempaspoort vindt u terug op de website www.vlaanderen.be/landbouw/bodempaspoort.
- ▶ Het **aantal bodemstalen** dat minimaal nodig is, wordt als volgt berekend:
 - > voor de eerste 10 hectare: op minstens 2 percelen een bodemanalyse;
 - > op ieder volgende begonnen schijf van 10 hectare: op minstens 1 perceel van die schijf een bodemanalyse;

Dit betekent in volgende specifieke gevallen:

- > beschikt u over slechts één perceel, waarvan de oppervlakte kleiner of gelijk is aan 5 hectare: één bodemanalyse op dit perceel uitvoeren;

- > beschikt u over slechts één perceel, waarvan de oppervlakte groter is dan 5 hectare, maar kleiner of gelijk aan 10 hectare: twee bodemanalyses op dit perceel uitvoeren;
- > beschikt u over slechts één perceel, waarvan de oppervlakte groter is dan 10 hectare: twee bodemanalyses uitvoeren op de eerste 10 hectare van dit perceel, en op iedere begonnen schijf van 10 hectare van dit perceel een bodemanalyse uitvoeren;
- > zijn al uw percelen groter dan 10 hectare: twee bodemanalyses uitvoeren op de eerste 10 hectare van een perceel en op iedere begonnen schijf 10 hectare minstens een bodemanalyse uitvoeren, met spreiding over de percelen;
- > beschikt u over meerdere percelen waarbij elke combinatie van twee percelen samen meer dan 10 hectare vormt: twee bodemanalyses uitvoeren op de eerste 10 hectare en op iedere volgende 10 hectare minstens een bodemanalyse uitvoeren, met spreiding over de percelen.

In het scherm 'Bodempaspoort' onder het menu-item Plant/bodem in de verzamelaanvraag vindt u het aantal bodemstalen dat minimaal nodig is.

- ▶ De bodemanalyse omvat minstens de bepaling van het **organische koolstof-, fosfor- en kaliumgehalte en de zuurtegraad**.

Het subsidiebedrag en de voorwaarde met betrekking tot het aantal te nemen stalen heeft alleen betrekking op:

- > De subsidiabele hectaren die in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de **hoofddeelt**;
- > De subsidiabele hectaren die gelegen zijn in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.

1.2 DUURZAAMHEIDSMATREGEEL

Naast het nemen van bodemstalen neemt u ook een maatregel in het kader van een duurzame landbouwpraktijk. Om te voldoen aan deze voorwaarde in 2025, vraagt u één van volgende ecoregelingen aan of heeft u voor 2025 minstens een verbintenis afgesloten of lopen voor één van volgende agromilieuklimaatmaatregelen:

- ▶ Ecoregelingen:
 - > Behoud meerjarig grasland;
 - > Ecologisch beheerd grasland:
 - * Ecologisch beheer;
 - * Extensieve begrazing;
 - > Verhogen van organisch koolstofgehalte:
 - * Via het teeltplan;
 - * Het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte;
 - * Het bereiken van de streefzone;
 - > Inzaai van een eenjarige biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten (ecoteelten)
 - * Eenjarige eiwitteelten;
 - * Eenjarige teelten voordeel voor biodiversiteit, klimaat en milieu;
 - * Faunavriendelijke teelten:
 - Zomergraan in soortenbeschermingsgebied/voorjaarsbraak;
 - Faunamengsel;
 - * Faunavriendelijke nateelten in soortenbeschermingsgebied.
 - > Toepassing van de biologische productiemethode
 - > Bufferstroken - grasbufferstrook erosie;
 - > Mechanische onkruidbestrijding;
 - > Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding - aanleg drempels;
 - > Stimuleren teelttechnische erosiebestrijding - niet kerende bodembewerking;
 - > Vruchtafwisseling met vlinderbloemigen;
 - > Precisielandbouw: automatische gps of RTK-gps-aansturing;

- > Precisielandbouw: plaatsspecifieke bekalking.
- ▶ Agromilieuklimaatmaatregelen:
 - > De omzetting van tijdelijk naar blijvend grasland;
 - > Inzaai van een eenjarige biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten (ecoteelten)
 - * meerjarige eiwitteelten;
 - * meerjarige teelten met positieve impact voor biodiversiteit, klimaat en milieu;
 - > Omschakeling naar de biologische productiemethode;
 - > Onderhoud boslandbouwsystemen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van het aantal hectare dat u in gebruik heeft voor de **hoofddeelt** in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**:

- ▶ een voorzien subsidiebedrag van **15 euro** per hectare voor de **eerste 20 hectare**;
- een voorzien subsidiebedrag van **10 euro** per hectare voor de **volgende 25 hectare**;
- een voorzien subsidiebedrag van **5 euro** per hectare voor de **volgende 55 hectare**.

De subsidie wordt uitbetaald voor maximaal 100 ha van de subsidiabele oppervlakte.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel 'bodempaspoort voor een duurzaam bodembeheer op bedrijfsniveau' zal via de **verzamelaanvraag 2025** verlopen.

In het scherm 'Bodempaspoort' onder het menu-item Plant/bodem vindt u aan dat u wil deelnemen aan de subsidiemaatregel.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en de agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

Enkel bodemstalen die in 2025 genomen zijn, kunnen in aanmerking komen.

INZAAI VAN EENJARIGE MILIEU-, BIODIVERSITEITSVRIENDELIJKE EN/OF KLIMAATBESTENDIGE TEELTEN (ECOTEELTEN)

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd. Een eerste groep omvat een aantal eenjarige eiwitteelten in het kader van lokale eiwitvoorziening. Dit zijn vooral vlinderbloemigen, maar ook mengteelten van vlinderbloemigen met granen. Een tweede groep bestaat uit een aantal diepwortelende maaigewassen die van nature een positief effect hebben op de bodemkwaliteit. Een derde groep zijn faunavriendelijke teelten eventueel in de beheergebieden voor akkervogelsoorten. Daarop aansluitend volgt een laatste groep met faunavriendelijke nateelten.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland van minimum 0,30 ha behalve voor eenjarige eiwitteelten waar minimum 0,50 ha per bedrijf nodig is
- ▶ Subsidiebedrag afhankelijk van de teelt van 60 tot 1.500 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieu-klimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieu-klimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Het perceel was in 2023 en 2024 bouwland of een blijvende teelt, geen blijvend grasland.
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt. In het geval van inzaai van de faunavriendelijke nateelt, moet het perceel in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt en de nateelt.
- ▶ U beschikt over **facturen** die op uw naam staan voor teelten waarvoor een **minimale zaaidichtheid** wordt opgelegd en kan ze op verzoek van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij onmiddellijk voorleggen.

1.2 ACTIE 1: EENJARIGE EIWITTEELTEN

- ▶ U zaait één van onderstaande eiwitteelten in als hoofdteelt. Het betreft dus een nieuwe inzaai.

- ▶ De subsidie wordt aangevraagd per perceel maar er moet op bedrijfsniveau minstens 0,50 ha worden aangegeven om in aanmerking te komen voor de subsidie. U mag op verschillende percelen de maatregel afsluiten om aan deze minimale oppervlakte te komen.
- ▶ Als één of meerdere geselecteerde percelen in de loop van de campagne niet meer voldoen aan de voorwaarden moet u de bijkomende bestemming 'EEE' op het perceel schrappen. Enkel de percelen die aan alle voorwaarden voldoen, zullen in aanmerking komen voor de subsidie als de resterende oppervlakte minstens 0,5 ha is.

1.2.1 Zuivere eiwitteelten (Reinteeelten)

- ▶ Voedererwten (zomerteelt) – teeltcode **512**;
- ▶ Voedererwten (winterteelt) – teeltcode **511**;
- ▶ Zomerveldbonen – teeltcode **522**;
- ▶ Winterveldbonen – teeltcode **521**;
- ▶ Soja – teeltcode **43**;
- ▶ Drooggeogste erwten – teeltcode **513**;
- ▶ Drooggeogste Vicia-bonen – teeltcode **523**;
- ▶ Drooggeogste Phaseolus-bonen – teeltcode **524**;
- ▶ Quinoa – teeltcode **382**;

1.2.2 Mengteelten

- ▶ Mengteelt van wintertarwe of triticale en vlinderbloemige winterteelt – teeltcode **395**
- ▶ Mengteelt van andere wintergranen en vlinderbloemige winterteelt – teeltcode **391**
- ▶ Mengteelt van zomergranen en vlinderbloemige zomerteelt – teeltcode **392**
- ▶ Voor mengteelten is minimaal één van volgende eiwitteelten aanwezig met volgende minimale zaaidichtheden:
 - > Voedererwten (zomerteelt): 60 korrels /m²
 - > Voedererwten (winterteelt): 25 korrels /m²
 - > Zomerveldbonen: 40 korrels /m²
 - > Winterveldbonen: 20 korrels /m²
- ▶ De vlinderbloemige teelt moet op elk ogenblik duidelijk zichtbaar aanwezig zijn
- ▶ Een mengteelt van granen met vlinderbloemige die als GPS wordt geogst komt alleen in aanmerking voor de steun als die effectief de hoofdteelt is en dus de overwegend aanwezige teelt is in de periode van 15 mei tot 31 augustus. Meteil mengsels (wintermeteil – teeltcode **398**) die als snede groen worden geogst in het voorjaar komen niet in aanmerking.

1.3 ACTIE 2: EENJARIGE TEELTEN DIE VOORDEEL OPLEVEREN VOOR BIODIVERSITEIT, KLIMAAT EN MILIEU

- ▶ Eén van onderstaande teelten inzaaien als **hoofdteelt**. Het betreft dus een nieuwe inzaai.
- ▶ De oppervlakte van het perceel is minstens 0,30 ha om de subsidie te kunnen aanvragen.

1.3.1 Teelten die niet geogst mogen worden:

- ▶ Gele mosterd: minstens 2 maand aanhouden en onderwerken (= onderwerken zonder te oogsten voorafgaand aan de inzaai van de volgende teelt) - teeltcode **643**
- ▶ Bladrammenas: minstens 2 maand aanhouden en onderwerken (= onderwerken zonder te oogsten voorafgaand aan de inzaai van de volgende teelt) - teeltcode **656**

- ▶ Mengsel van bladrammenas en gele mosterd: minstens 2 maand aanhouden en onderwerken (=onderwerken zonder te oogsten voorafgaand aan de inzaai van de volgende teelt) – teeltcode **662**
- ▶ Tagetes: minstens 3 maand aanhouden en onderwerken (= onderwerken zonder te oogsten voorafgaand aan de inzaai van de volgende teelt) - teeltcode **646**

Bij zaadvorming tijdens de aanhoudperiode (periode tot aan het onderwerken) mag de teelt geklepeld of gemaaid, maar niet vernietigd worden. De teelt moet zijn functie kunnen blijven uitoefenen.

1.3.2 Teelten die geoogst mogen worden:

Hennep - teeltcode **922 of 872**. Er kan enkel subsidie worden verleend als ook een voorafgaande teeltmelding werd ingediend en een teelttoestemming werd verkregen voordat er kan worden ingezaaid (zie fiche 'Hennep-teelt' op de webpagina '[Perceelsaangifte](#)'). Meer informatie over hennep vindt u ook op de webpagina '[Melden van teeltintentie hennep](#)').

1.4 ACTIE 3: FAUNAVRIENDELIJKE TEELTEN

- ▶ De oppervlakte van het perceel is minstens 0,30 ha groot om de subsidie te kunnen aanvragen.
- ▶ De volgende **hoofdteelten** komen in aanmerking voor subsidie. Het betreft een nieuwe inzaai.
 - > Zomergraan:
 - * Zomertarwe – teeltcode **312**
 - * Zomergerst – teeltcode **322**
 - * Zomerrogge – teeltcode **332**
 - * Zomerhaver – teeltcode **342**
- ▶ Voor zomergranen moet het perceel gelegen zijn in een beheergebied voor akkervogelsoorten, grauwe kiekendief, hamsters of beheergebied voor bruine kiekendief op Linkerscheldeoever. Dit kan u terugvinden onder het grafische luik van de verzamelaanvraag als beheergebieden akkerfauna.
- ▶ Faunamengsel – teeltcode **98** waarvan de samenstelling enkel uit onderstaande componenten bestaat:
 - > Minimum 60 tot maximum 90% teelten uit de teeltgroep graangewassen, boekweit of Japanse haver
 - > Minimum 5 tot maximum 10% Brassica (boerenkool, raapzaad, gele mosterd, huttentut, mergkool, bladrammenas of radijs)
 - > Maximum 35% inmenging van zonnebloem, bernagie, vlas, facelia, voederwikke, witte klaver, rode klaver of dille
 - > Minimale zaaidichtheid: 50 kg / ha
 - > Aanhouden tot en met 15 maart 2026
 - > Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het faunamengsel is niet toegelaten.
- ▶ Voorjaarsbraak met late inzaai maïs – voorteel **83**– hoofdteelt **201** of **202**
 - > De ecoregeling moet ten laatste op 30 april worden aangevraagd.
 - > Voorjaarsbraak (enkel teeltcode **83** is toegelaten) aanhouden tot en met 10 mei 2025.
 - > **Geen enkele** handeling mag uitgevoerd worden op het perceel in de periode van **15 maart tot en met 10 mei 2025** om het broedseizoen van de Kievit niet te verstoren. Dit wil zeggen dat er niet bemest mag worden, niet bekalkt, geen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden aangebracht en er mogen geen grondbewerkingen uitgevoerd worden (opgelet, deze opsomming is niet-limitatief) tijdens deze periode.
 - > De teeltresten, vanggewas of gras op het perceel moeten **voor 15 maart ondergewerkt** worden. **Uitzondering** hierop is stoppel, zoals graanstoppel, maïsstoppel, of verdroogde erwten, die wel mogen blijven **liggen tot en met 10 mei**.

1.5 ACTIE 4: FAUNAVRIENDELIJKE NATEELTEN IN SOORTENBESCHERMINGSGBIEDEN

- ▶ Het perceel is gelegen in een beheergebied voor soortenbescherming voor hamsters, akkervogelsoorten, hamsters, grauwe kiekendief of in het beheergebied voor de bruine kiekendief op Linkerscheldeoever. Deze gebieden zijn terug te vinden onder het grafische luik van de verzamelaanvraag als beheergebieden akkerfauna.
- ▶ De oppervlakte van het perceel is minstens 0,30 ha groot om de subsidie te kunnen aanvragen.
- ▶ De voorafgaande hoofdteelt mag geen grasland zijn.
- ▶ De volgende teelten komen in aanmerking en moeten als **nateelt** worden aangegeven: Japanse haver (teeltcode **34**), mengsel van Japanse haver met witte klaver (teeltcode **634**), voederwikke (teeltcode **634**) of zonnebloemen (teeltcode **635**).
- ▶ De mengsels worden ingezaaid met één van volgende minimale zaaidichtheden:
 - > Mengsel met Japanse haver: Japanse haver (50 kg/ha) met
 - > Witte klaver: 10 kg/ha
 - > Voederwikke: 40 kg/ha
 - > Zonnebloemen: 10 kg/ha
- ▶ De **nateelt wordt uiterlijk ingezaaid op 1 augustus 2025** en moet minstens **tot 15 maart 2026** worden aangehouden.
- ▶ Na de oogst van de hoofdteelt mogen geen gewasbeschermingsmiddelen meer toegepast worden.
- ▶ U beschikt over zaaizaadcertificaten van de ingezaaide Japanse haver en u kan de zaaizaadfacturen van de eventuele andere teelten in het mengsel voorleggen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Afhankelijk van de ingezaaide teelt bedraagt het voorziene subsidiebedrag 60 tot 1.500 euro/ha.

Actie	Teelten	Bijkomende bestemming	Voorziene subsidiebedrag
Actie 1	Eénjarige eiwitteelten	EEE	600 euro/ha
Actie 2	Eénjarige hoofdteelten zonder oogst	EEH	600 euro/ha
Actie 2	Eénjarige hoofdteelten met oogst	EEH	230 euro/ha
Actie 3	Faunavriendelijke hoofdteelten – faunamengsel	EEF	1.500 euro/ha
Actie 3	Faunavriendelijke hoofdteelten – zomergraan	EEZ	350 euro/ha
Actie 3	Faunavriendelijke hoofdteelt – voorjaarsbraak	EEB	350 euro/ha
Actie 4	Faunavriendelijke nateelten	EEN	60 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor de maatregel ‘inzaai van milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten’ zal via de **verzamelaanvraag 2025** verlopen. De subsidie voor actie 1, 2 en 3 wordt jaarlijks aangevraagd door de

betrokken bijkomende bestemming 'EEE', 'EEH', 'EEF', 'EEZ' of 'EEB' te plaatsen bij de percelen waarop u de ecoteelt heeft ingezaaid.

De subsidie voor actie 4 - Faunavriendelijke nateelten wordt jaarlijks aangevraagd door de bijkomende bestemming 'EEN' te plaatsen bij de percelen waarop u de ecoteelt als nateelt heeft ingezaaid.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor de mogelijke combinaties.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Een gelijkaardige maatregel is er ook voor meerjarige eiwitteelten. In dat geval gaat het wel om een meerjarige verbintenis – zie de fiche 'Inzaai van meerjarige milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten'.
- ▶ Bij voorjaarsbraak is het belangrijk om de fauna op het perceel niet te verstoren gedurende de braakperiode. Dat wil dus ook zeggen dat het niet toegelaten is om randen of hoeken van het perceel te bewerken/bespuiten of bijvoorbeeld het perceel herhaaldelijk te doorkruisen met machines.
- ▶ Het faunamengsel (EEF) mag niet gemaaid of geklepeld worden. Er zijn geen beperkingen i.v.m. bemesting.
- ▶ De maatregel voorjaarsbraak (EEB) kan niet aangevraagd worden op een perceel waarop in 2024 de maatregel faunamengsel werd aangevraagd (EEF); aangezien het faunamengsel moeten blijven staan tot 15 maart 2025.
- ▶ Definitie van de hoofdteelt wordt beschreven in fiche 'Teelt, teeltcodes en gespecialiseerde productiemethode' zie webpagina ['Perceelsaangifte'](#).
- ▶ Raadpleeg zeker de praktische teelthandleidingen op de website van het Landbouwcentrum voor voeder gewassen.
- ▶ Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#)

TEELT VAN MEERJARIGE MILIEU-, BIODIVERSITEITSVRIENDELIJKE EN/OF KLIMAATBESTENDIGE TEELTEN (ECOTEELTEN)

Via deze maatregel wordt de inzaai van teelten met een positief effect op milieu, klimaat of biodiversiteit gestimuleerd. Verschillende milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige meerjarige gewassen, de 'meerjarige ecoteelten', kunnen hiertoe bijdragen. Ecoteelten dragen bij aan onder andere een betere bodemkwaliteit, klimaatmitigatie en -adaptatie, verhoogde biodiversiteit, verminderde eiwitafhankelijkheid en verhoogde resistentie tegen droogte en wateroverlast. Het potentieel van deze meerjarige ecoteelten is echter nog onderbenut.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Meerjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Voor percelen bouwland met akkerbouwteelten die minstens 0,30 ha groot zijn
- ▶ Subsidiebedrag van 230 euro/ha tot 600 euro/ha.

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen')
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is gelegen in het Vlaams Gewest.
- ▶ Het perceel is minstens 0,30 ha groot.
- ▶ Het perceel is gedurende de volledige looptijd van de verbintenis in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de voor-, hoofd- en nateelt.
- ▶ De verbintenis wordt afgesloten voor meerdere jaren op een vast perceel.
- ▶ Het perceel is bij aangifte in het jaar van de verbintenaanvraag en in de twee jaar die voorafgaan aan dat jaar, bouwland of blijvende teelt. Een perceel met een status 'blijvend grasland' in het eerste verbintenisjaar komt niet in aanmerking.

1.2 ACTIE 1: MEERJARIGE EIWITTEELTEN

- ▶ De verbintenis is een kortlopende verbintenis van twee jaar en kan vrijwillig verlengd worden met een derde jaar indien de vlinderbloemige teelt nog duidelijk aanwezig is. Na afloop van de verbintenis is het niet

mogelijk om in de twee daaropvolgende jaren een nieuwe verbintenis voor dezelfde maatregel aan te vragen op datzelfde perceel.

- ▶ Bij de start van de verbintenis wordt er een nieuwe teelt **ingezaaid VANAF het najaar** voorafgaand aan de verbintenis. Voor de verbintenis 'Inzaai van meerjarige luzerne met uitgestelde maaidatum', moet de **luzerne verplicht IN het najaar** voorafgaand aan de verbintenis zijn ingezaaid.
- ▶ Hierbij is de doorzaai in een bestaand grasland niet toegelaten bij de start van de verbintenis.
- ▶ Herinzaai tijdens de teeltperiode is alleen toegestaan na een voorafgaande schriftelijke melding bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Pas na deze melding mag de teelt worden omgeploegd. De herinzaai moet gebeuren binnen twee weken na het omploegen.
- ▶ De teelt wordt in het laatste jaar van de verbintenis **aangehouden** tot en met **31 december**. Uitzondering hierop zijn percelen in polders en duinen, waar de teelt in het laatste jaar van de verbintenis moet behouden blijven tot en met 15 oktober.
- ▶ Zaaizaadfacturen moeten op uw naam staan en ter beschikking worden gehouden voor mengsels met zaaidichtheden.
- ▶ U plaatst de juiste bijkomende bestemming op het perceel. Indien u niet meer kan voldoen aan de voorwaarden door overmacht, moet u dit melden aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

Afhankelijk van de meerjarig eiwitteelt zijn de volgende specifieke voorwaarden van toepassing:

1.2.1 Vlinderbloemige teelten

- ▶ Volgende hoofdteelten komen in aanmerking:
 - > Rode klaver - teeltcode **723**;
 - > Meerjarige luzerne - teeltcode **732**;
 - > Grasklaver - teeltcode **700**;
 - > Grasluzerne - teeltcode **660**.
 - ▶ De vlinderbloemige moet tijdens het groeiseizoen steeds **duidelijk zichtbaar aanwezig** zijn
 - ▶ De mengsels worden ingezaaid met één van volgende minimale zaaidichtheden:
 - > Grasklaver: klaver met minimale zaaidichtheid:
 - * Witte klaver (*Trifolium repens*): 3 kg/ha;
 - * Rode klaver (*Trifolium pratense*): 6 kg/ha;
 - * Combinatie van witte en rode klaver: 6 kg/ha.
 - > Grasluzerne: luzerne met minimale zaaidichtheid van 12 kg/ha
- TIP:** om een goed grasmengsel te bekomen waar de vlinderbloemige duidelijk zichtbaar is met een goede kans op slagen, is het aangewezen om maximaal 30 kg/ha graszaad aan te houden.

1.2.2 Graskruidenmengsel

- ▶ Het in te zaaien **mengsel** (teeltcode **63**) als hoofdteelt bestaat uit minstens twee soorten gras en in totaal vijf vlinderbloemigen en kruiden, waarvan minstens twee kruiden en minstens één vlinderbloemige.
- ▶ Het mengsel bevat minstens 50% grassen van het gewichtsprcent.
- ▶ De vlinderbloemigen en kruiden moeten tezamen minstens 25% van het gewichtsprcentage van het mengsel zijn.

TIP: om een goed graskruidenmengsel te bekomen waar de vlinderbloemige en de kruiden duidelijk zichtbaar zijn en een maximale ontwikkelkans hebben, is het aangewezen om maximaal 30 kg/ha graszaad te gebruiken

- ▶ De grassen in het graskruidenmengsel zijn minstens twee van onderstaande soorten:
 - > Engels raaigras (*Lolium perenne*);
 - > Beemdlangbloem (*Festuca pratensis*);
 - > Frans raaigras (*Arrhenatherum elatius*);
 - > Italiaans raaigras (*Lolium multiflorum*);

- > Kropaar (*Dactylis glomerata*);
- > Festulolium (*Festulolium*);
- > Rietzwenkgras (*Festuca arudinacea*);
- > Timoteegras (*Phleum pratense* subsp. *Pratense*);
- > Veldbeemdgras (*Poa pratensis*).
- ▶ De kruiden in het graskruidmengsel zijn minstens twee van onderstaande soorten:
 - > Wilde chicorei (*Cichorium intybus*);
 - > Duizendblad (*Achillea millefolium*);
 - > Kleine pimpernel (*Sanguisorba minor*);
 - > Smalle weegbree (*Plantago lanceolata*);
 - > Karwij (*Carum carvi*);
 - > Peterselie (*Petroselinum crispum*);
 - > Wilde peen (*Daucus carota*);
 - > Venkel (*Foeniculum vulgare*);
- ▶ De vlinderbloemige in het graskruidmengsel is minstens één van onderstaande soorten:
 - > Hopklaver (*Medicago lupulina*);
 - > Rolklaver (*Lotus corniculatus*);
 - > Luzerne (*Medicago sativa*);
 - > Rode klaver (*Trifolium pratense*);
 - > Gele honingklaver (*Melilotus officinalis*);
 - > Basterdklaver (*Trifolium hybridum*);
 - > Wondklaver (*Anthyllis vulneraria*);
 - > Witte klaver (*Trifolium repens*);
 - > Esparcette (*Onobrychis viciifolia*).
- ▶ Het graskruidmengsel wordt **ingezaaid vanaf het najaar** voorafgaand aan de start van de verbintenis.
- ▶ De kruiden en vlinderbloemigen zijn tijdens het groeiseizoen steeds **duidelijk zichtbaar aanwezig**.

1.2.3 Faunavriendelijke variant ‘luzerne met uitgestelde maaidatum’:

- ▶ Enkel mogelijk in beheergebieden voor soortenbescherming voor hamsters, akkervogels, grauwe kiekendief of het beheergebied voor bruine kiekendief op Linkerscheldeoever. Dit kan u terugvinden onder het grafische luik van de verzamelaanvraag als beheergebieden akkerfauna. De luzerne (teeltcode **732**) moet **IN het najaar** voorafgaand aan de verbintenis ingezaaid zijn. Maaien van de meerjarige luzerne, de eerste snede, mag ten vroegste vanaf 2 juni.

TIP: het is aangeraden een tweede snede te maaien ten vroegste 60 dagen na de eerste snede en om de luzerne na 15 oktober te maaien en te oogsten zodat de teelt kort de winter ingaat.

1.3 ACTIE 2: MEERJARIGE TEELTEN MET POSITIEVE IMPACT OP MILIEU, KLIMAAT EN/OF BIODIVERSITEIT

- ▶ De looptijd van deze verbintenis is **5 jaar** met een jaarlijkse betalingsaanvraag in de verzamelaanvraag.
- ▶ Er is tijdens de verbintenstermijn geen enkele vorm van bemesting toegelaten.
- ▶ De teelt wordt aangehouden gedurende de volledige looptijd van de verbintenis.
- ▶ Volgende teelten komen in aanmerking:
 - > Miscanthus - teeltcode **884**
 - > Korte omloophout met de volgende boomsoorten: - teeltcode bebossing – korte omloophout: teeltcode **883** – wijmenaanplanting: teeltcode **963**:
 - * Zwarte els;

- * Fladderolm;
- * Gladde olm;
- * Hazelaar;
- * Gewone esdoorn;
- * Gewone es;
- * Alle populieren- en wilgensoorten.
- * Zomerlinde;
- * Winterlinde;
- * Amerikaanse eik;
- * Zomereik;
- * Wintereik;
- * Lijsterbes;
- * Haagbeuk;
- * Ruwe berk;
- * Boskers;
- * Tamme kastanje

- ▶ Voor korte omloophout moeten minstens 1.000 bomen of stekken per ha aangeplant of aanwezig zijn.
- ▶ De maximale omlooptijd voor korte omloophout bedraagt 8 jaar.
- ▶ Voor korte omloophout worden facturen van het plantmateriaal op uw naam ter beschikking gehouden.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Afhankelijk van de ingezaaide teelt bedraagt het voorziene subsidiebedrag 230 tot 600 euro/ha.

Actie	Teelten	Bijkomende bestemming	Subsidiebedrag
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – vlinderbloemigen	MEV	230 euro/ha
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – graskruiden	MEG	350 euro/ha
Actie 1	Meerjarige eiwitteelten – luzerne met uitgestelde maaidatum	MEL	600 euro/ha
Actie 2	Meerjarige teelten met voordeel voor milieu, klimaat en biodiversiteit	MET	600 euro/ha

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Om een **nieuwe** verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2025 een bijkomende bestemming (zie onderstaande tabel) op het betrokken perceel worden aangegeven.
De verzamelaanvraag geldt als verbintenis aanvraag en als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Voor de **lopende** verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar **automatisch opgeladen** in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen. Neem contact op met het Agentschap Landbouw en Zeevisserij indien dit niet correct zou zijn. Om subsidie aan te vragen in 2025 op de

betrokken percelen komen de volgende teeltcodes (als hoofdteelt) en bijkomende bestemmingen in aanmerking:

Actie	Hoofdteelt	Teeltcode	Bijkomende bestemming
Actie 1	Rode klaver	723	MEV
Actie 1	Meerjarige luzerne	732	MEV
Actie 1	Grasklaver	700	MEV
Actie 1	Grasluzerne	660	MEV
Actie 1	Graskruidmengsel	63	MEG
Actie 1	Luzerne met uitgestelde maaidatum	732	MEL
Actie 2	Korte omloophout	883/963	MET
Actie 2	Miscanthus	884	MET

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Er is een gelijkaardige maatregel voor ‘eenjarige eiwitteelten’. In dat geval gaat het wel om een eenjarige ecoregeling – zie de webpagina [‘Inzaai van eenjarige milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige teelten’](#).
- ▶ Voor de maatregel Meerjarige ecoteelt luzerne met uitgestelde maaidatum (MEL) is het aangeraden een tweede snede te maaien ten vroegste 60 dagen na de eerste snede.
- ▶ Bij aanvraag van de MEV-premie op grasklaver, moet u er ook effectief op toezien dat er klaver duidelijk zichtbaar aanwezig is op het veld gedurende de volledige aanhoudingsperiode.
- ▶ Bij controle ter plaatse op de teelt van vlinderbloemigen moet de landbouwer facturen en certificaten kunnen voorleggen. De landbouwer moet deze documenten dus goed bijhouden tijdens de campagne.
- ▶ Nuttige tips en teeltfiches voor de teelt van vlinderbloemigen vindt u op de website van LCV vzw (www.lcvvzw.be) onder ‘Publicaties’.
- ▶ Luzerne heeft een grote aantrekkingskracht op grauwe gorzen. Deze sterk bedreigde vogelsoort vindt hierin een ideaal leefgebied om een nest te maken en jongen groot te brengen. Bij aanwezigheid van een koppel op een perceel, zal het Agentschap Natuur en Bos de betrokken landbouwer vragen worden om de luzerne niet te oogsten voor de jongen uitgevlogen zijn. In ruil hiervoor kan de landbouwer beroep doen op compensatiesteun nestbescherming van het Agentschap Natuur en Bos. Meer informatie over deze steunmaatregel is terug te vinden op de site van [het Agentschap Nature en Bos](#) waar u de Infobundel nestbescherming.pdf kunt downloaden.
- ▶ Het gebruikte zaaizaad van gereguleerde soorten moet voldoen aan de regelgeving voor het in de handel brengen van zaaizaden, zie link [Handel in plantaardig teeltmateriaal | Landbouw en Zeevisserij](#).

VRUCHTAFWISSELING MET VLINDERBLOEMIGEN

Deze maatregel stimuleert de landbouwers om het principe van teeltrotatie, dat al is verplicht in de biologische landbouw, ook toe te passen in een gangbare bedrijfsvoering. In de teeltrotatie moeten in een periode van vijf opeenvolgende jaren teelten uit minstens drie verschillende vruchtafwisselingsgroepen geteeld worden waarbij minstens éénmaal een vlinderbloemige als hoofdteelt gekozen wordt.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Voor percelen bouwland
- ▶ Gebruiker moet minstens 2 van de 4 voorgaande jaren ook gebruiker zijn van het perceel
- ▶ Minimum 0,50 ha op bedrijfsniveau
- ▶ Subsidiebedrag 108 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen' nscop de webpagina '[Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2023 -2027 \(perceelsgebonden steun\)](#)').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is in het huidige en in de twee voorgaande jaren bouwland.
- ▶ Het perceel is gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- ▶ De hoofdteelten in de huidige en de vier voorgaande campagnes moet behoren tot minstens drie verschillende vruchtafwisselingsgroepen, waarvan minstens één vlinderbloemige teelt als hoofdteelt.
- ▶ Het perceel moet in eigen gebruik zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt in het verbintenisjaar.
- ▶ Het perceel werd in de voorbije vier jaar minstens twee jaar aangegeven als in gebruik voor de hoofdteelt door de aanvrager van de premie. Een uitzondering wordt voorzien in het kader van volledige bedrijfsovernames voor percelen die in het jaar van overname zelf in de verzamelaanvraag worden aangegeven.
- ▶ De subsidie wordt aangevraagd per perceel maar er moet op bedrijfsniveau minstens 0,50 ha worden aangegeven om in aanmerking te komen voor de subsidie. U mag op verschillende percelen de maatregel afsluiten om aan deze minimale oppervlakte te komen.
- ▶ Indien één of meerdere geselecteerde percelen in de loop van de campagne niet meer voldoen aan de voorwaarden moet u de bijkomende bestemming VAV op het perceel schrappen . Enkel de percelen die aan de voorwaarden voldoen, zullen in aanmerking komen voor de premie indien de resterende oppervlakte minstens 0,50 ha omvat.

2 MOGELIJKE TEELTEN EN VRUCHTAFWISSELINGSGROEPEN

2.1 VLINDERBLOEMIGE TEELT

Volgende teelten komen in aanmerking als vlinderbloemige voor de subsidie 'vruchtafwisseling met vlinderbloemigen':

1. Vlinderbloemige familie: alle teelten van zuivere vlinderbloemigen (reinteelten) of een mengsel van twee of meer vlinderbloemigen.
2. Mengsel van grassen met een vlinderbloemige teelt, dit komt in aanmerking als:
 - > Dit perceel tussen 2021 en 2022 werd aangegeven voor de agromilieumaatregel Teelt van vlinderbloemigen ('VLI'), zodat het aandeel vlinderbloemigen als voldoende hoog beschouwd kan worden;
 - > het grasmengsel niet volgt op de teelt van gras (alle teeltcodes uit de vruchtafwisselingsgroep van de grassen). Een grasmengsel aangegeven na een grasteelt, valt namelijk in de vruchtafwisselingsgroep van grassen.
 - > het grasmengsel aangegeven is met teeltcode '63- graskruiden' en er een verbintenis is voor de maatregel meerjarige ecoteelt graskruiden ('MEG').
 - > het grasmengsel in voorgaande campagnes aangegeven is met een intussen afgelopen verbintenis meerjarige ecoteelt vlinderbloemige ('MEV').
3. Mengteelt van granen met een vlinderbloemige teelt:
Een mengteelt van granen met een vlinderbloemige teelt komt in aanmerking als deze werd aangegeven voor de maatregel eenjarige ecoteelt eiwitten, in 2022 was dit de pre-ecoregeling met 'EET' of in 2023 en 2024 was dit de ecoregeling 'EEH', zodat het aandeel vlinderbloemigen als voldoende hoog beschouwd kan worden. In de andere gevallen valt de mengteelt onder de vruchtafwisselingsgroep van de granen.

2.2 VRUCHTAFWISSELINGSGROEPEN

- ▶ In het huidige jaar of de vier voorgaande jaren moet minstens één vlinderbloemige als hoofdteelt worden aangegeven. Welke vlinderbloemige in aanmerking komt, vindt u terug onder de subsidievoorwaarden (zie 2.1). Er zijn 2 vruchtafwisselingsgroepen die vlinderbloemigen bevatten.
- ▶ Naast de vlinderbloemige moeten minstens twee hoofdteelten behoren tot een verschillende vruchtafwisselingsgroep die zijn gebaseerd op plantenfamilies.
- ▶ Tenslotte worden alle blijvende teelten in een aparte vruchtafwisselingsgroep ondergebracht. Deze kan 1 keer in aanmerking komen als een teelt van een vruchtafwisselingsgroep indien deze drie of vier jaar voordien aanwezig was op het veld.

De teeltcodes van de vruchtafwisselingsgroepen zijn terug te vinden in de tabel 'Teeltcodes vruchtafwisseling met vlinderbloemige'.

Vruchtafwisselingsgroep met vlinderbloemige	Voorbeelden van teelten
Vlinderbloemigen	soja, lupinen, luzerne, klaver, erwten, bonen, wikke, mengsel van enkel vlinderbloemigen,...
Mengsels van grassen met vlinderbloemigen en mengteelt van granen met vlinderbloemigen en bijkomende bestemming EET/EEH	<ul style="list-style-type: none"> - Grasklaver en grasluzerne volgend op teelt andere dan gras, - Granen met erwten of veldbonen met bijkomende bestemming EET (2022) of EEH (vanaf 2023), - Graskruiden met bijkomende bestemming MEG, - Grasklaver en grasluzerne met bijkomende bestemming MEV

Vruchtafwisselingsgroep	Voorbeelden van teelten
Uienfamilie	Ajuin, bieslook, prei, sjalot
Amarantenfamilie	Rode biet, suikerbiet, voederbiet, quinoa, spinazie
Schermbloemigen	Selder, voederwortel, wortel, kervel, pastinaak, peterselie, wortelpeterselie,
Ruwbladigenfamilie	Komkommerkruid, facelia
Hennepfamilie	Hennep
Kamperfoelifamilie	Veldsla
Samengesteldbloemigen	Chrysanten, andijvie, chicorei, witloof, artisjok, ijsbergsla, kropsla, schorseneer, mariadistel, Tagetes
Windefamilie	Zoete aardappel
Kruisbloemigen	Kool, broccoli, koolrabi, koolraap, koolzaad, raapzaad, raap, raketsla, rammenas, radijs, gele/sarepta mosterd
Komkommerfamilie	Komkommer, courgette, pompoen, butternut
Granen	Tarwe, gerst, (Japanse) haver, rogge, sorghum, soedangras, gierst, spelt, triticale, kanariezaad, granen met erwten of veldbonen zonder bijkomende bestemming EET of EEH,...
Grassen	(natuurlijk) Grasland, festulolium, graskruidenmengsel, grasklaver en grasluzerne volgend op teelt gras zonder bijkomende bestemming VLI, graskruiden zonder bijkomende bestemming MEG
Mais	Mais, mais met vlinderbloemigen
Lipbloemenfamilie	Basilicum
Vlasfamilie	Vlas
Duizendknoopfamilie	Boekweit, rabarber
Ericaceae	Azalea

Vruchtafwisselingsgroep	Voorbeelden van teelten
Rozenfamilie	Aardbeien
Nachtschadefamilie	Paprika, tabak, aardappelen, aubergine, tomaten
Schermbloemenfamilie	Engelwortel
Begoniafamilie	Begonia
Braak	Faunamengsel, bloemenmengsel
Andere gewassen	

3 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per hectare bouwland is 108 euro/ha.

4 SUBSIDIEAANVRAAG

Deze steun kan u aanvragen door in de verzamelaanvraag op de betrokken percelen de bijkomende bestemming 'VAV' toe te voegen.

5 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

De subsidie voor vruchtafwisseling kan niet gecombineerd worden op een perceel in het jaar dat de ecoregeling eenjarige ecoteelt eiwiteelt ('EEE') wordt aangevraagd of in de jaren dat er een verbintenis meerjarige ecoteelt eiwit ('MEV') of meerjarige ecoteelt graskruiden ('MEG') loopt op dat perceel.

Welke subsidies voor agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd kunnen worden met elkaar of met andere subsidies zoals ecoregelingen of bio-hectaresteen is te raadplegen in de combinatietabellen.

6 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Definitie van de hoofdteelt wordt beschreven in fiche 'Teelt, teeltcodes en gespecialiseerde productiemethode' op de webpagina ['Perceelsaangifte'](#).
- ▶ De correcte hoofdteelt moet aangegeven worden om de vruchtafwisseling juist te kunnen berekenen.
- ▶ Er moet aan de conditionaliteit voldaan worden voor het verkrijgen van premies. Specifiek voor vruchtafwisseling met vlinderbloemigen moet op het perceel met een premie-aanvraag voldaan zijn aan de rotatieverplichting op dat perceel of de gewasdiversificatie op het bedrijf als basisvoorwaarde. Wanneer hier niet aan voldaan is, kan voor dat perceel geen premie betaald worden.

MECHANISCHE ONKRUIDBESTRIJDING

Deze maatregel wil landbouwers stimuleren om mechanische onkruidbestrijding toe te passen als alternatief voor chemische bestrijding. Vooral gewassen in rij gezaaid/geplant lenen zich sterk voor mechanische onkruidbestrijding. Bruikbare werktuigen voor mechanische onkruidbestrijding zijn onder andere de wiedege, de schoffelmachine en de vingereg. Geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen gebruiken heeft een positief effect op de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en op de biodiversiteit van het perceel en de omgeving.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Toepassen op minstens 0,50 ha van het bedrijf
- ▶ Subsidiebedrag: maximaal 310 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Enkel percelen subsidiabel landbouwareaal gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ U past mechanische onkruidbestrijding toe op minstens 0,50 ha van het bedrijf (niet van toepassing voor bio-percelen)³.
- ▶ Op de percelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, gebruikt u geen herbiciden en bodemontsmettingsmiddelen tijdens de voorteelt, de hoofdteelt en de nateelt behalve als de nateelt de hoofdteelt van het volgende jaar is.
U moet het gebruik van mechanische onkruidbestrijding kunnen aantonen bij controle (niet van toepassing voor bio-percelen)⁴.
- ▶ Alle subsidiabele teelten met uitzondering van grasland, grasklaver, grasluzerne, klaver, luzerne, vlinderbloemige mengsels, miscanthus en bebossing komen in aanmerking. Overkapte teelten moeten in volle grond geteeld worden. Teelten op groeimedium, in pot of containerteelten komen dus niet in

³ (niet van toepassing voor bio-percelen): Deze voorwaarden gelden niet voor percelen die in het kader van de biologische productiemethode aangemeld zijn bij en onder controle staan van een erkend controleorgaan, en als de percelen als zodanig aangemeld zijn in de verzamelaanvraag van het verbintenisjaar (onder voorbehoud van goedkeuring).

⁴ (niet van toepassing voor bio-percelen): Deze voorwaarden gelden niet voor percelen die in het kader van de biologische productiemethode aangemeld zijn bij en onder controle staan van een erkend controleorgaan, en als de percelen als zodanig aangemeld zijn in de verzamelaanvraag van het verbintenisjaar (onder voorbehoud van goedkeuring).

aanmerking. In laagstamfruitplantages moet er op elk deel van het perceel effectief mechanische onkruidbestrijding toegepast worden, ook op de zwarte strook rond de bomen.

- ▶ Per teeltgroep houdt u een teeltfiche bij waarin u de verschillende toegepaste onkruidbestrijdingstechnieken beschrijft. U houdt minstens bij op welke datum u welke techniek heeft toegepast, wanneer er geplant of gezaaid werd en welke de voor- en nateelt zijn. U mag deze informatie digitaal of op papier bijhouden op eender welke manier maar u moet de gegevens bij controle kunnen voorleggen. Indien u wenst kan u het formulier 'Teeltfiche mechanische onkruidbestrijding' op de webpagina ['extra formulieren'](#) hiervoor gebruiken (niet van toepassing voor bio-percelen)².
- ▶ De percelen zijn in eigen gebruik voor de voorteelt, de hoofdteelt en de nateelt.
- ▶ Langs alle waterlopen respecteert u, landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud, een 3 m pesticidevrije strook (= instapvoorwaarde).

2 SUBSIDIEBEDRAG

Voorziene subsidiebedrag voor het toepassen van mechanische onkruidbestrijding: 310 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

U vraagt de eenjarige ecoregeling aan via de verzamelaanvraag 2025 door de bijkomende bestemming 'MOB' op te geven bij de percelen waarop mechanische onkruidbestrijding wordt toegepast.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

Mechanische onkruidbestrijding is op eenzelfde perceel combineerbaar met heel wat andere ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen zoals toepassing biologische productiemethode, verhogen organische koolstofgehalte van bouwland, erosiebestrijdende teelttechnieken, precisielandbouw, bodempaspoort, vruchtafwisseling met vlinderbloemigen, onderhoud boslandbouwsystemen, een aantal ecoteelten, een aantal beheerovereenkomsten van VLM, ...

5 AANDACHTSPUNTEN

U mag **geen herbiciden en bodemontsmettingsmiddelen** gebruiken tijdens de **hele hoofdteelt en de voorbereidingswerkzaamheden** op de percelen waarvoor u subsidie aanvraagt. Voor **eenjarige teelten** gelden die voorwaarden eveneens voor de **voor- of nateelten**, behalve als de nateelt de hoofdteelt van het volgende jaar is.

Als u steun voor mechanische onkruidbestrijding wil aanvragen, moet u kunnen aantonen over de nodige machines te beschikken. Het manueel onkruid verwijderen op de betrokken percelen komt hiervoor niet in aanmerking.

6 NIEUW IN 2025

De combinatie van de ecoregeling 'mechanische onkruidbestrijding' en de ecoregeling 'aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten' is niet mogelijk op eenzelfde perceel.

VERHOGEN ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE

Bodems met een goed gehalte aan organische koolstof zijn beter bestand tegen erosie, zijn vruchtbaarder en kennen een betere waterhuishouding waardoor ze beter gewapend zijn tegen droogte of wateroverlast. Met verschillende maatregelen worden landbouwers gestimuleerd het organische koolstofgehalte in de bodem van hun percelen te verhogen. Dit kan door het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte, zoals stalmest, champost, compost of houtsnippers op percelen of via een aangepast teeltplan. Bij een aangepast teeltplan wordt door het gericht inzetten van teelten en teeltcombinaties een organische koolstoftoename gerealiseerd die op het volledige bedrijf aan een minimumdrempel moet voldoen. Indien u naast deze maatregelen ook goede bodemanalyse-resultaten kan voorleggen, wordt een extra vergoeding voorzien.

((klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen))

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag afhankelijk van de gekozen maatregel: 50 – 602,5 euro/ha

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is **subsidiabel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
- ▶ Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn gedurende de teeltperiode van de hoofdteelt.
- ▶ U geeft ieder perceel in kwestie aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet.
- ▶ Er mogen op het perceel **geen wettelijke verplichtingen** van toepassing zijn die de uitvoering van een of meer gelijkaardige voorwaarden vereisen die minstens zo ver gaan als de subsidievoorwaarden voor deze maatregel.
- ▶ Er mag op het perceel in hetzelfde jaar **géén andere subsidie** met één of meer gelijkaardige voorwaarden worden verleend.

1.2 MAATREGEL 1: HET VERHOGEN VAN HET ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE VIA HET TEELTPLAN

- ▶ Het perceel was **bouwland in 2024 en 2023**.
- ▶ De maatregel wordt toegepast op het **volledige areaal bouwland dat in aanmerking komt voor deze maatregel** van het bedrijf, combinaties na te kijken in Tabel: Combinatiemogelijkheden ecoregelingen en

agromilieuklimaatmaatregelen uit PDPOIII en het GLB strategisch plan 2023-2027 die u kan vinden op de webpagina '[Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)'.

- ▶ Enkel toepasbaar als het areaal bouwland dat in aanmerking komt minimum 0,50 ha bedraagt.
- ▶ Alle teelten die deel uitmaken van het teeltplan, zijn zichtbaar aanwezig tijdens de verwachte groeiperiode en zijn normaal ontwikkeld.
- ▶ Via het teeltplan wordt er per hectare bouwland **gemiddeld minstens 1.250 kilogram** effectieve organische koolstof (EOC) toename gerealiseerd.
- ▶ Een hogere toename leidt tot een hoger bedrag (zie subsidiebedrag).
- ▶ Een indicatie van het effectieve organische koolstofgehalte van de teelten kan online geraadpleegd worden in de tabel 'Tabel aanbreng organisch koolstof via teeltplan' op de webpagina '[Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)'.

De landbouwer zal, wanneer hiernaar gevraagd wordt, voor sommige teelten (zoals Korrelmais (202)) moeten kunnen aantonen via de LV-AgriLens app (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>) dat het effectief om die teelten gaat. Indien dat niet kan worden aangetoond, wordt de EOC-waarde aangepast naar het gewas dat werkelijk werd ingezaaid. Als bewijs voor korrelmais moet er met de LV-AgriLens app een duidelijke foto worden genomen van de oogstresten tijdens of na de oogstwerkzaamheden.

1.3 MAATREGEL 2: HET GEBRUIK VAN PRODUCTEN MET EEN HOOG KOOLSTOFGEHALTE

- ▶ Het perceel was **bouwland of een blijvende teelt in 2024 en 2023**.
- ▶ De maatregel wordt toegepast op **perceelsniveau**. Er wordt een subsidiebedrag toegekend wanneer op een perceel bouwland of een blijvende teelt een bepaalde hoeveelheid van het product wordt toegediend.
- ▶ Combinaties van producten met een hoog koolstofgehalte zijn mogelijk, binnen de wettelijke grenzen. Maximum twee producten kunnen gecombineerd worden op een perceel.
- ▶ Volgende producten met bijkomende voorwaarden kunnen in aanmerking komen:
 - > Compost:
 - * Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn voor **bemesting** en voor de **hoofddeelt**.
 - * Minstens **10 ton compost per ha**.
 - * Extern aangekochte compost van erkende compostinstallaties (met VLACO attest). U moet beschikken over de facturen op naam voor deze compost. Indien geen facturen beschikbaar zijn, dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. het mestdecreet.
 - * Boerderijcompost, van eigen bedrijf en/of in samenwerkingsverband. U moet over een register beschikken, U mag zelf kiezen in welke vorm u dat register bijhoudt. Er is geen specifiek register nodig van een bepaalde instantie. In het register moet voor elk ingaand product de datum en de hoeveelheid worden geregistreerd die in de eigen composteerinstallatie gaat en waarin eveneens alle uitgaande hoeveelheid compost op datum wordt geregistreerd.
 - * Vormen van compost die in aanmerking komen: groencompost, gft-compost, inmenging van stal mest met compost.
 - > Stalmest of champost:
 - * Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn voor **bemesting** en voor de **hoofddeelt**
 - * Minstens **10 ton stalmest of champost per ha**.
 - * Stalmest of champost van het eigen bedrijf of extern verkregen.
 - * Stalmest bestaat uit een mengsel van stro, houtkrullen, vlasleem of miscanthus en uitwerpselen van runderen, paarden, schapen, geiten of varkens. Mengsels met uitwerpselen van pluimvee worden niet beschouwd als stalmest. Stalmest heeft een droge stofgehalte van minimaal 20 procent. De vaste mest in het mengsel moet afkomstig zijn van dieren die zijn gehuisvest in ingestrooide stallen of van het bewerken van dierlijke mest met stro. De normbepalingen van het mestdecreet mogen

niet overschreden worden. Stalmest mag afkomstig zijn van eigen dieren of van een derde. Indien de stalmest afkomstig is van een derde dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. het Mestdecreet.

- * De landbouwer zal van elk perceel waarop stalmest wordt aangevoerd door middel van een foto moeten kunnen aantonen dat hij op dat perceel effectief stalmest aanvoert. De foto is bij voorkeur genomen met de LV-Agrilens app (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>). De foto dient genomen te worden op het moment dat de stalmest wordt uitgespreid, op het veld ligt of ondergewerkt wordt en waarbij duidelijk wordt aangetoond dat er effectief stalmest is opgebracht.
- * Indien er geen afdoende bewijs voor stalmest beschikbaar is dan zal de bijkomende bestemming stalmest niet aanvaard worden.
- * Ook voor champost mogen de normbepalingen van het mestdecreet niet overschreden worden. Indien champost afkomstig is van een derde dan moet u de noodzakelijke mesttransportdocumenten ter beschikking hebben cfr. het mestdecreet

> Houtsnippers:

- * Het perceel moet in **eigen gebruik** zijn voor **bemesting** en voor de **hoofddeelt**.
- * Minstens **10 ton houtsnippers per ha afkomstig van het eigen bedrijf**.
- * De houtsnippers mogen **slechts eenmaal per vijf jaar op eenzelfde perceel** aangevoerd worden en moeten ondergewerkt worden.
- * De landbouwer zal van elk perceel waarop houtsnippers worden aangevoerd door middel van **een foto** moeten kunnen aantonen dat er effectief op dat perceel houtsnippers werden aangevoerd. De foto wordt bij voorkeur genomen met de LV-Agrilens app (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>). De foto dient genomen te worden op het moment dat de houtsnippers worden uitgespreid of ondergewerkt op het perceel.
- * Indien er geen afdoende bewijs voor de aanbreng van houtsnippers beschikbaar is, wordt de bijkomende bestemming houtsnippers niet aanvaard.
- * De **herkomst van de houtsnippers** (houtkanten, hagen en heggen, hout van het rooien van fruitbomen en boomkweek of bedrijfseigen knotbomen) moet worden aangegeven in de eigen verzamelaanvraag of in een lopende beheerovereenkomst (knotbomen). Indien deze houtachtige elementen niet of onvoldoende aanwezig zijn in de eigen verzamelaanvraag of in de lopende beheerovereenkomst om met de gebruikte omrekeningsfactoren de hoeveelheid houtsnippers te verklaren, dan zal de bijkomende bestemming voor het verhogen van het koolstofgehalte met houtsnippers niet aanvaard worden.
- * Gebruikte omrekeningsfactoren

Herkomst houtsnippers	Omrekeningsfactoren voor hoeveelheid houtsnippers
Hagen en heggen	60 kg/lopende meter/jaar
Houtkanten (Teeltcode 4)	60 kg/lopende meter/5 jaar
Knotbomen (binnen Beheerovereenkomst)	300 kg/boom/5 jaar
Rooien van meerjarige hoog- en laagstamfruitteelt	75.000 kg/hectare
Rooien (jaarlijkse uitval) bij sierheesters	3.750 kg/hectare/jaar
Rooien (jaarlijkse uitval) Boomkweek – laanbomen, fruitbomen	2.400 kg/hectare/jaar
Rooien (jaarlijkse uitval) Boomkweek – bos- en haagplanten	6.375 kg/hectare/jaar
Rooien (jaarlijkse uitval) Boomkweek – solitaire bomen	1.050 kg/hectare/jaar

1.4 MAATREGEL 3: HET BEREIKEN VAN DE STREEFZONE VOOR HET ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE

- ▶ Het perceel was **bouwland of een blijvende teelt in 2024 en 2023**.
- ▶ De maatregel kan enkel toegepast worden in combinatie met maatregel 1 en/of maatregel 2 waarbij voor die maatregel(en) aan de subsidievoorwaarden is voldaan op hetzelfde perceel als waar maatregel 3 wordt aangevraagd.
- ▶ Elk perceel bouwland of een blijvende teelt kan maar éénmaal per vijf jaar in aanmerking komen voor de subsidie.
- ▶ Er wordt voor elk perceel waarvoor de maatregel wordt aangevraagd een staal uit het jaar van aanvraag aangeleverd dat aantoont dat het perceel in goede bodemconditie (%OC en pH) is.

	%OC	pH
	Minimumwaarde	Streefzone
Zand	1,20	5,00 - 6,00
Zandleem	1,00	5,50 - 6,50
Leem	1,30	6,50 - 7,50
Klei	1,60	7,00 - 8,00

U laat de bodemstalen nemen op uw percelen en analyseren door een erkend laboratorium dat geconnecteerd is met DjustConnect. De data worden **ontsloten via het bodempaspoort, ten laatste 31 december 2025**, dat beschikbaar is op het e-loket Landbouw en Zeevisserij. Meer informatie over het bodempaspoort vindt u terug op de website www.vlaanderen.be/landbouw/bodempaspoort.

2 SUBSIDIEBEDRAG

2.1 MAATREGEL 1: TEELTPLAN

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van de hoeveelheid effectieve organische koolstof die wordt toegediend op het volledige areaal bouwland dat in aanmerking komt voor deze maatregel:

Gemiddelde hoeveelheid per hectare toegediende effectieve organische koolstof op volledige areaal dat in aanmerking komt	Voorziene subsidiebedrag per ha
Minstens 1.250 kg	70 euro/ha
Minstens 1.300 kg	100 euro/ha
Minstens 1.350 kg	130 euro/ha
Minstens 1.400 kg	160 euro/ha

2.2 MAATREGEL 2: GEBRUIK VAN PRODUCTEN MET HOOG KOOLSTOF-GEHALTE

Het voorziene subsidiebedrag is afhankelijk van het soort product dat wordt toegediend op het perceel bouwland of blijvende teelt:

Gemiddelde hoeveelheid per hectare toegediende aanvoer producten met een hoge C-inhoud op het perceel	Voorziene subsidiebedrag per ha
Minstens 10 ton compost per ha	130 euro/ha
Minstens 10 ton stalmest of champost per ha	50 euro/ha
Minstens 10 ton houtsnippers afkomstig van eigen bedrijf per ha	602,50 euro/ha

2.3 MAATREGEL 3: BEREIKEN VAN STREEFZONE (OC-GEHALTE EN PH-WAARDE)

Bijkomende vergoeding per hectare mits goede resultaten: 60 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

De subsidieaanvraag voor maatregel 1 'verhogen van het effectieve organische koolstofgehalte van bouwland via het teeltplan' zal via de **verzamelaaanvraag 2025** verlopen. In het scherm 'Verhogen organisch koolstofgehalte teeltplan' onder het menu-item 'Plant/bodem' wordt jaarlijks aangevinkt dat men wil deelnemen aan de subsidiemaatregel. Het aanvinken van de maatregel moet uiterlijk **31 mei 2025** gebeuren.

De subsidieaanvraag voor maatregel 2 'het gebruik van producten met een hoog koolstofgehalte' verloopt ook via de **verzamelaaanvraag 2025**. In het scherm 'Deelnameverklaring' onder het menu-item 'Plant/bodem' wordt jaarlijks aangevinkt voor welke producten (compost, stalmest/champost, houtsnippers) men wil deelnemen uiterlijk **31 mei 2025**. Bovendien moet hier ook een bijkomende bestemming opgegeven worden bij de percelen uiterlijk **31 oktober 2025**. Per perceel kunnen slechts 2 bijkomende bestemmingen van maatregel 2 (OCC, OCM, OCH) worden gezet.

Voor maatregel 3 'bereiken van de streefwaarde %OC en pH' moet de bijkomende bestemming 'OCS' gezet worden op het perceel uiterlijk **31 mei 2025**.

Maatregel verhogen organisch koolstofgehalte	Bijkomende bestemming
Aanbrengen van compost	OCC
Aanbrengen van stalmest/champost	OCM
Aanbrengen van houtsnippers	OCH
Bereiken van streefzone voor %OC en pH	OCS

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies zoals agromilieuklimaatmaatregelen of bio-hectaresteen. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ De deelnameverklaring voor het aanbrengen van compost, stalmest, champost en houtsnippers moet uiterlijk 31 mei aangevinkt zijn, maar de bijkomende bestemming OCC, OCM, OCH kan gewisseld worden tot uiterlijk 31 oktober.
- ▶ Voor deze maatregel moeten voor verschillende onderdelen foto's genomen worden, bij voorkeur met de LV-AgriLens app. Indien de foto's niet genomen worden met de LV-AgriLens app, moeten er voldoende herkenningspunten aanwezig zijn. De verschillende foto's moeten enkel ingestuurd worden indien het agentschap hiernaar vraagt.
- ▶ Op de gevraagde foto moet een groot deel van het perceel zichtbaar zijn, alsook de gevraagde landbouwpraktijk (vb. dorser en gewasresten bij het oogsten van korrelmaïs, aanbrengen van stalmest of, houtsnippers). Meer info vindt u op de webpagina van LV-AgriLens (<https://www.vlaanderen.be/landbouw/agrilens>)
- ▶ Niet elk perceel komt in aanmerking voor de maatregel Verhogen organische koolstofgehalte via teeltplan, zoals percelen die geen bouwland waren in 2024 en 2023 of percelen met bepaalde bijkomende bestemming (zoals EEB – voorjaarsbraak met uitgestelde inzaai van maïs), komen niet in aanmerking. In het scherm van deze maatregel in de Verzamelaanvraag zie je een duidelijk overzicht van de percelen die wel in aanmerking komen. In de combinatietabellen kan u nagaan welke combinaties mogelijks zijn.
- ▶ Knotbomen zonder beheersovereenkomst komen niet in aanmerking als herkomstbron voor de houtsnippers voor maatregel 2, aanbreng van producten met hoge organische koolstof – houtsnippers.
- ▶ Voor maatregel 3, bereiken van de streefzone voor %OC en pH, komen staalnames van voorgaande campagnes niet in aanmerking. De staalname moet genomen zijn in 2025.

6 NIEUW IN 2025

- ▶ Voor de maatregel Verhogen organische koolstofgehalte via houtsnippers, moet de landbouwer vanaf 2025 een foto doorsturen wanneer de houtsnippers worden ondergewerkt op het perceel. De foto wordt bij voorkeur genomen met de LV-AgriLens app. Indien de foto niet met deze applicatie genomen wordt, moeten er voldoende herkenningspunten aanwezig zijn op de foto.
- ▶ Indien men steun aanvraagt voor de maatregel Verhogen organische koolstof – bereiken van streefzone voor pH en %OC. Voor %OC is er enkel nog een minimumwaarde waarboven het %OC van de staalname moet zijn om de goede bodemconditie aan te tonen. Voor pH blijft er een onder- en bovengrens waartussen de pH van de staalname moet zitten.

TEELTTECHNISCHE EROSIEBESTRIJDENDE EN BODEMVERBETERENDE TECHNIEKEN

Via de ecoregelingen 'Teelttechnische erosiebestrijdende en bodemverbeterende technieken' wordt ingezet op het behoud van waardevolle, vruchtbare bodems en de reductie van het verlies aan inputs zoals zaaizaad, meststoffen (nutriënten) en gewasbeschermingsmiddelen. Door het verminderen van de uitspoeling van inputs en sediment naar oppervlaktewateren draagt dit ook bij aan een betere waterkwaliteit.

In deze ecoregeling heeft de landbouwer keuze tussen

1. De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten
2. De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag 25 - 86 euro per hectare

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent **actieve landbouwer** in het kader van het gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Het perceel is bouwland.
- ▶ Het perceel is **subsidieel landbouwareaal**.
- ▶ Het perceel is gelegen in het **Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- ▶ De oppervlakte van het perceel bedraagt **minstens 0,30 ha**.
- ▶ U heeft het perceel in eigen gebruik voor de hoofdteelt.

1.2 ACTIE 1: DE AANLEG VAN DREMPELS TUSSEN DE RUGGEN BIJ RUGGENTEELTEN

- ▶ Het perceel heeft een medium, een lage of een heel lage erosiegevoeligheid (respectievelijk oranje, gele en lichtgroene percelen).
- ▶ Er is een ruggenteelt op het perceel.

- ▶ Er worden op regelmatige afstand drempels aangelegd dwars tussen de ruggen op het volledige perceel.

1.3 ACTIE 2: NIET-KERENDE BODEMBEWERKING MET BODEMBEDEKKING

- ▶ Het perceel heeft een medium, een lage, heel lage of een verwaarloosbare erosiegevoeligheid (respectievelijk oranje, gele, lichtgroene en donkergroene percelen).
- ▶ De bodem wordt niet-kerend bewerkt op het volledige perceel bij de inzaai van de hoofdteelt. Ploegen of spitsfreen is dus niet toegestaan.
- ▶ Op het perceel zijn geen ruggenteelten aanwezig.
- ▶ Op het perceel zijn op het moment van de niet-kerende bodembewerking voldoende gewasresten van de voorafgaande teelt of vanggewas aanwezig.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per hectare bouwland:

- ▶ De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten: 25 euro/ha.
- ▶ De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking: 86 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de desbetreffende bijkomende bestemming op het perceel aan te geven.

- ▶ De aanleg van drempels tussen de ruggen bij ruggenteelten: 'TED';
- ▶ De toepassing van niet-kerende bodembewerking met bodembedekking: 'TEN';

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

Drempels worden gecreëerd door het aanaarden van de grond tussen ruggen met specifieke machines. Dit proces houdt in dat de grond wordt opgetrokken, zonder dat er putten worden gegraven. Machines zoals de mini-diker, die juist putten maken, zijn daarom niet toegestaan binnen de TEN-maatregel.

Ruggenteelt is niet combineerbaar met TEN, wel met TED. De combinaties van de teelten met de ecoregelingen zijn terug te vinden in de teelttabel (link naar teelttabel op de webpagina '[Tabellen bij de verzamelaanvraag](#)').

BUFFERSTROKEN 2025

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 24/01/2025: aanvulling onder punt 5 'Aandachtspunten' ivm combineren van GLMC 5 en ecoregeling
- (2) 24/01/2025: aanvulling onder punt 6 'Nieuw'

De ecoregeling 'Bufferstroken' stimuleert het aanleggen van bufferstroken langs landbouwpercelen. Deze bufferstroken zorgen voor een verminderde afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen naar waterlopen, heggen, houtkanten,... Ze dragen ook bij tot de groene dooradering in het landschap, en door het inzaaien van specifieke mengsels kunnen zij een geschikte biotoop vormen voor verschillende planten en dieren en zo de (functionele) agrobiodiversiteit ondersteunen.

In deze ecoregeling heeft de landbouwer keuze tussen de volgende stroken:

1. Grasbufferstrook erosiebestrijding
2. Grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen
2bis. Grasbufferstrook langs waterlopen
3. Bufferstrook met een graskruidenmengsel
4. Bufferstrook met een bloemenmengsel

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Perceelsmaatregel
- ▶ Eenjarige ecoregeling, jaarlijks aan te vragen
- ▶ Subsidiebedrag: maximaal 945 – 1.745 euro per hectare, afhankelijk van het type bufferstrook

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina '[Actieve landbouwer](#)').
- ▶ Enkel percelen subsidiabel landbouwareaal gelegen in het Vlaams Gewest of Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen in aanmerking voor de subsidie.

1.2 ACTIE 1: GRASBUFFERSTROOK IN HET KADER VAN EROSIEBESTRIJDING

- ▶ De grasbufferstrook bestaat uit een strook met gras – hoofdteelt 60 - grasland
 - > Het aangrenzende perceel is bouwland in gebruik door uzelf, dat geen grasachtige is.

- > De oppervlakte van de bufferstrook is kleiner dan de helft van de oppervlakte van het oorspronkelijk perceel waarvan de bufferstrook afgesplitst is.
- > Het perceel bouwland heeft een zeer hoge, een hoge, een medium, een lage of een zeer lage erosiegevoeligheid (respectievelijk paarse, rode, oranje, gele en lichtgroene percelen).
- ▶ De ecoregeling kan niet aangegaan worden wanneer de aanleg van een bufferstrook verplicht is voor de erosie maatregelen in de conditionaliteit.
- ▶ De grasbufferstrook ligt:
 - > onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland dat geen grasland is;
 - > als grasgang bij een perceel bouwland met een zink of een droge vallei en dat geen grasland is.
- ▶ De grasbufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig, zodat de strook zijn erosiefuncties kan volbrengen. De grasbufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het betrokken jaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de grasbufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd.
- ▶ Afhankelijk van de erosiegevoeligheid van het aangrenzende perceel bouwland heeft de grasbufferstrook volgende minimale en maximale breedtes.

Erosiegevoeligheid	Zeer hoog (paars)	Hoog (rood)	Medium (oranje)	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)
Minimale breedte (m)	9	9	6	6	6
Maximale breedte (m)	30	30	24	24	24

- ▶ De grasbufferstrook wordt minstens een keer per jaar gemaaid.
- ▶ Op de grasbufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan.
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de grasstrook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de grasbufferstrook kan vloeien.
- ▶ De grasbufferstrook mag gebruikt worden als wendakker, op voorwaarde dat dat gebruik geen impact heeft op de functie van erosiebestrijding en de grasbufferstrook voldoende ontwikkeld is.
- ▶ Op de grasbufferstrook mag een plantaardige dam aanwezig zijn.
- ▶ U heeft de grasbufferstrook in gebruik gedurende de verbintenstermijn.

1.3 ACTIE 2: GRASBUFFERSTROOK LANGS KWETSBARE LANDSCHAPSELEMENTEN (WATERLOPEN, HOUTKANTEN, HOLLE WEGEN,...)

- ▶ De grasbufferstrook bestaat uit een strook met gras – hoofddeelt 60 – grasland:
 - > Het aangrenzende perceel is bouwland, in gebruik door uzelf, dat geen perceel grasachtige is;
 - > De oppervlakte van de bufferstrook is kleiner dan de helft van de oppervlakte van het oorspronkelijk perceel waarvan de bufferstrook afgesplitst is.
- ▶ De grasbufferstrook:
 - > grenst aan een kwetsbaar landschapselement zoals een waterloop, bomenrij, bos, houtkant, heg, poel, holle weg. (landschapselementen: lijn- of puntvormige elementen met inbegrip van de bijhorende vegetaties waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet resultaat zijn van menselijk handelen, en die deel uitmaken van de natuur).
- ▶ De grasbufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig. De grasbufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de grasbufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd. Uitzondering 2025 (onder voorbehoud van goedkeuring): De grasbufferstrook wordt zo snel

mogelijk aangelegd en uiterlijk voor 1 mei 2025. Let op: Ook wanneer de strook in het begin van 2025 wordt aangelegd, geldt het verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting ook al vanaf 1 januari 2025.

- ▶ De grasbufferstrook heeft een **minimale breedte van 6 meter** en een **maximale breedte van 12 meter**, tenzij de strook onderaan een afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel ligt.

Erosiegevoeligheid	Zeer hoog (paars)	Hoog (rood)	Medium (oranje)	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)
Minimale breedte (m)	9	9	6	6	6
Maximale breedte (m)	30	30	24	24	24

- ▶ De grasbufferstrook wordt minstens een keer per jaar gemaaid;
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de grasstrook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de grasbufferstrook kan vloeien;
- ▶ De grasbufferstrook mag gebruikt worden als wendakker, op voorwaarde dat dat gebruik geen impact heeft op de functie van erosiebestrijding en de grasbufferstrook voldoende ontwikkeld is;
- ▶ Op de grasbufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
- ▶ Als de grasbufferstrook onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland ligt, mag er een plantaardige dam op aanwezig zijn;
- ▶ U heeft de grasbufferstrook in gebruik gedurende de verbintenstermijn.

1.4 ACTIE 2BIS: GRASBUFFERSTROOK LANGS WATERLOPEN

- ▶ De grasbufferstrook bestaat uit een strook met gras – hoofddeelt 60 – grasland:
 - > Het aangrenzende perceel is bouwland, in gebruik door uzelf, dat geen perceel grasachtige is;
 - > Het aangrenzende perceel is **geen** perceel met een zeer hoge of een hoge erosiegevoeligheid;
 - > De oppervlakte van de bufferstrook is kleiner dan de helft van de oppervlakte van het oorspronkelijk perceel waarvan de bufferstrook afgesplitst is.
- ▶ De grasbufferstrook:
 - > grenst aan een waterloop, die aangeduid is in de laag “Water – 3m fyto-vrij / 1m teelt- en 5 of 10m mestvrij 2025” in de verzamelaanvraag (donkerblauw).
- ▶ De grasbufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig. De grasbufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de grasbufferstrook een winterdeelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd. Uitzondering 2025 (onder voorbehoud van goedkeuring): De grasbufferstrook wordt zo snel mogelijk aangelegd en uiterlijk voor 1 mei 2025. Let op: Ook wanneer de strook in het begin van 2025 wordt aangelegd, geldt het verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting ook al vanaf 1 januari 2025.
- ▶ De grasbufferstrook heeft volgende afmetingen:
 - > Minimale breedte 3 meter;
 - > Maximale breedte 6 meter.
- ▶ De grasbufferstrook wordt minstens een keer per jaar gemaaid;
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de grasstrook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de grasbufferstrook kan vloeien;
- ▶ Op de grasbufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
- ▶ U heeft de grasbufferstrook in gebruik gedurende de verbintenstermijn.

1.5 ACTIE 3: BUFFERSTROOK PLUS - GRASKRUIDENMENGSEL

- ▶ De bufferstrook bestaat uit een strook ingezaaid met een graskruidenmengsel – teeltcode 63
 - > Het aangrenzende perceel is bouwland of een blijvende teelt, in gebruik door uzelf.
 - > De oppervlakte van de bufferstrook is kleiner dan de helft van de oppervlakte van het oorspronkelijk perceel waarvan de bufferstrook afgesplitst is.
Het graskruidenmengsel kan duidelijk onderscheiden worden van de vegetatie op het aangrenzend perceel bouwland.
- ▶ De bufferstrook wordt in het voorgaande najaar ingezaaid of is al aanwezig. De bufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de bufferstrook een winterteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd. Uitzondering 2025 (onder voorbehoud van goedkeuring): De bufferstrook wordt zo snel mogelijk aangelegd en uiterlijk voor 1 mei 2025. Let op: Ook wanneer de strook in het begin van 2025 wordt aangelegd, geldt het verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting ook al vanaf 1 januari 2025.
- ▶ De bufferstrook heeft **een minimale breedte van 6 meter en een maximale breedte van 18 meter**. De strook mag minder dan 6 meter breed zijn als de oppervlakte van de strook meer dan 0,3 hectare is.
 - > Wanneer de strook langs een waterloop wordt aangelegd, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het graskruidenmengsel en moet de bufferstrook met graskruidenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamelaanvraag minimaal 7m en maximaal 19m.
- ▶ Wanneer de strook onderaan een afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel ligt, gelden deze afmetingen.

Erosiegevoeligheid	Zeer hoog (paars)	Hoog (rood)	Medium (oranje)	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)
Minimale breedte (m)	9	9	6	6	6
Maximale breedte (m)	30	30	24	24	24

- > Wanneer onderaan het afhellend gedeelte van het erosiegevoelig perceel ook een waterloop gelegen is, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het graskruidenmengsel en moet de bufferstrook met graskruidenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamelaanvraag telkens 1 meter breder dan de breedtes vermeld in de tabel hierboven.
 - ▶ De bufferstrook moet minstens eenmaal in het verbintenisjaar gemaaid worden. Het maaien gebeurt:
 - > ofwel voor 15 juli op voorwaarde dat minstens een derde van de strook niet gemaaid wordt
 - > ofwel na 15 juli van het verbintenisjaar
 - ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de strook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de bufferstrook met graskruidenmengsel kan vloeien;
 - ▶ Op de bufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
 - ▶ Als de bufferstrook onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland ligt, mag er een plantaardige dam op aanwezig zijn;
- U heeft de bufferstrook in gebruik gedurende de verbintenistermijn;
- ▶ Samenstelling van het graskruidenmengsel
 - > Minstens twee soorten grassen, gelimiteerd tot de grassen uit onderstaande lijst. De grassen vormen samen minstens 50% van het gewichtspercentage van het mengsel;

- > minstens vijf vlinderbloemigen en kruiden, waarvan minstens één vlinderbloemige en minstens twee kruiden. De vlinderbloemigen en kruiden vormen samen minstens 25% van het gewichtspercentage van het mengsel.
- > Enkel volgende grassen komen in aanmerking
 - * rood zwenkgras (*Festuca rubra* subsp. *commutata*);
 - * veldbeemdgras (*Poa pratensis*);
 - * gewoon struisgras (*Agrostis capillaris*);
 - * gewoon reukgras (*Anthoxanthum odoratum*).
- > Volgende vlinderbloemigen komen in aanmerking om te voldoen aan de samenstelling van het graskruidenmengsel:
 - * hopklaver (*Medicago lupulina*);
 - * gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*);
 - * luzerne (*Medicago sativa*);
 - * rode klaver (*Trifolium pratense*);
 - * witte klaver (*Trifolium repens*);
 - * voederwikke (*Vicia sativa*).
- > Volgende kruiden komen in aanmerking, om te voldoen aan de samenstelling van het graskruidenmengsel:
 - * duizendblad (*Achillea millefolium*);
 - * gewone margriet (*Leucanthemum vulgare*);
 - * grote klaproos (*Papaver rhoeas*);
 - * karwij (*Carum carvi*);
 - * kleine pimpernel (*Sanguisorba minor*);
 - * korenbloem (*Centaurea cyanus*);
 - * peterselie (*Petroselinum crispum*);
 - * smalle weegbree (*Plantago lanceolata*);
 - * venkel (*Foeniculum vulgare*);
 - * wilde chicorei (*Cichorium intybus*);
 - * wilde peen (*Daucus carota*).
- > De samenstelling van het graskruidenmengsel geeft dus een vrijheid om tot 25% van het mengsel in te vullen met kruiden en vlinderbloemigen die niet in bovenstaande lijst voorkomen.

1.6 ACTIE 4: BUFFERSTROOK PLUS - BLOEMENMENGSEL

- ▶ De bufferstrook bestaat uit een strook ingezaaid met een bloemenmengsel – teeltcode 9831:
 - > Het aangrenzende perceel is bouwland of een blijvende teelt, in gebruik door de landbouwer zelf;
 - > De oppervlakte van de bufferstrook is kleiner dan de helft van de oppervlakte van het oorspronkelijk perceel waarvan de bufferstrook afgesplitst is;
 - > Het perceel bouwland heeft geen zeer hoge, hoge of medium erosiegevoeligheid (respectievelijk paarse, rode en oranje percelen);
 - > Het bloemenmengsel kan duidelijk onderscheiden worden van de vegetatie op het aangrenzend perceel bouwland.
- ▶ De bufferstrook wordt ingezaaid voor 1 mei van het verbintenisjaar of is al aanwezig. De bufferstrook wordt aangehouden tot en met 31 december van het verbintenisjaar. Deze voorwaarde is niet verplicht als in die periode op de bufferstrook een winterenteelt wordt ingezaaid of wanneer de strook opnieuw wordt aangelegd.
- ▶ De bufferstrook heeft **een minimale breedte van 6 meter en een maximale breedte van 18 meter**. De strook mag minder dan 6 meter breed zijn als de oppervlakte van de strook meer dan 0,30 hectare is.

- > Wanneer de strook langs een waterloop wordt aangelegd, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het bloemenmengsel en moet de bufferstrook met bloemenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1 m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamelaanvraag minimaal 7 m en maximaal 19 m.:
- ▶ Wanneer de strook onderaan een afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel ligt, gelden deze afmetingen.

Erosiegevoeligheid	Laag (geel)	Heel laag (lichtgroen)	Verwaarloosbaar (donkergroen)
Minimale breedte (m)	6	6	6
Maximale breedte (m)	24	24	18

- > Wanneer onderaan het afhellend gedeelte van het erosiegevoelig perceel ook een waterloop gelegen is, moet rekening gehouden worden met de 1m teeltvrije zone. Aangezien in deze eerste meter geen bodembewerking is toegestaan, mag deze niet ingezaaid worden met het bloemenmengsel en moet de bufferstrook met bloemenmengsel aansluiten op deze teeltvrije zone. De 1m teeltvrije zone moet wel mee ingetekend worden in het perceel van de bufferstrook. Hierdoor wordt de breedte van de in te tekenen bufferstrook in de verzamelaanvraag telkens 1 meter breder dan de breedtes vermeld in de tabel hierboven.:
- ▶ De bufferstrook moet gemaaid worden in de periode vanaf 15 september tot en met 31 december van het verbintenisjaar
- ▶ Een ploegvoor of ploegwal die aanwezig is tussen het perceel bouwland en de strook wordt genivelleerd, zodat afstromend water optimaal over de bufferstrook met bloemenmengsel kan vloeien;
- ▶ Op de bufferstrook is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting niet toegestaan;
- ▶ Als de bufferstrook onderaan een afhellend gedeelte van een perceel bouwland ligt, mag er een plantaardige dam op aanwezig zijn;
- ▶ U heeft de bufferstrook in gebruik gedurende de verbintenstermijn;
- ▶ Het bloemenmengsel bestaat uit minstens acht verschillende bloeiende kruiden uit de volgende lijst. Deze kruiden vormen samen minstens 70% van het gewichtsperscentage van het mengsel. Grassen zijn niet toegelaten. Ook doorzaai in bestaand grasland is niet toegestaan.
 - > Duizendblad (*Achillea millefolium*);
 - > Gele ganzenbloem (*Glebionis segetum*);
 - > Gewone margriet (*Leucanthemum vulgare*);
 - > Gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*);
 - > Grote klaproos (*Papaver rhoeas*);
 - > Karwij (*Carum carvi*);
 - > Korenbloem (*Centaurea cyanus*);
 - > Pastinaak (*Pastinaca sativa*);
 - > Rode klaver (*Trifolium pratense*);
 - > Venkel (*Foeniculum vulgare*);
 - > Voederwikke (*Vicia sativa*);
 - > Wilde peen (*Daucus carota*);
 - > Knoopkruid (*Centaurea jacea*);
 - > Wilde cichorei (*Cichorium intybus*);
 - > Muskuskaasjeskruid (*Malva moschata*);
 - > Grote kaardebol (*Dipsacus fullonum*).

- ▶ De samenstelling van het bloemenmengsel geeft dus een vrijheid om tot 30% van het mengsel in te vullen met bloeiende kruiden die niet in bovenstaande lijst voorkomen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

Het voorziene subsidiebedrag per ha aangelegde bufferstrook

- ▶ **Actie 1:** Grasbufferstrook-erosie: 1.025 euro/ha;
- ▶ **Actie 2:** Grasbufferstrook langs kwetsbaar landschapselement 1.025 euro/ha;
- ▶ **Actie 2bis:** Grasbufferstrook langs waterlopen 945 euro/ha;
- ▶ **Actie 3:** Bufferstrook met graskruidenmengsel: 1.095 euro/ha;
- ▶ **Actie 4:** Bufferstrook met bloemenmengsel: 1.745 euro/ha.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

Jaarlijks aan te vragen in de verzamelaanvraag (eenjarige maatregel) door de desbetreffende bijkomende bestemming op het perceel aan te geven.

- ▶ **Actie 1:** Grasbufferstrook-erosie: BUG;
- ▶ **Actie 2:** Grasbufferstrook langs kwetsbaar landschapselement: BUE/BUEN;
- ▶ **Actie 2bis:** Grasbufferstrook langs waterlopen: BUW;
- ▶ **Actie 3:** Bufferstrook met graskruidenmengsel: BUK/BUKN;
- ▶ **Actie 4:** Bufferstrook met bloemenmengsel: BUB/BUBN.

BUEN/BUKN/BUBN gebruikt u als de strook niet onderaan het afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel aangelegd wordt. Hier gelden andere minimale en maximale breedtes.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

Een ecoregeling voor bufferstroken is niet combineerbaar met de bufferstroken/akkerranden binnen de niet-productieve elementen in de conditionaliteit.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Gebruik codes BUEN/BUKN/BUBN als de strook niet onderaan het afhellend gedeelte van een erosiegevoelig perceel aangelegd wordt. Hier gelden andere minimale en maximale breedtes.
- ▶ Bemesting en begrazing van de bufferstroken zijn niet toegestaan.
- ▶ Chemische bestrijding van de akkerdistel is niet toegestaan.

- ▶ Maaien met afvoer is toegestaan.
- ▶ Zowel de minimale breedte van een **bufferstrook**, maar ook de maximale breedte moeten gerespecteerd worden. Deze breedtes moeten overal gehaald worden, te smalle of te brede stukken geeft u beter niet aan als bufferstrook onder ecoregeling. Als de landbouwer toch bredere stroken wenst aan te leggen, is het misschien interessant om een meerjarige verbintenis op een vast perceel voor graskruidenmengsel te overwegen.
- ▶ Op **grasbufferstroken** (BUG/BUE/BUW) moet de vegetatie effectief bestaan uit ingezaaid gras of grasachtig mengsel en de vegetatie moet wel degelijk onderhouden worden. Een sterk verwaarloosde, verwilderde bufferstrook en zeker houtachtige begroeiing op de strook moet door een minimaal onderhoud vermeden worden.
- ▶ Als u bufferstroken hebt aangelegd via de ecoregeling kan u deze stroken niet gebruiken om én te voldoen aan de conditionaliteit *bodembewerkingsbeheer erosie (GLMC 5)* én om de steun voor de ecoregeling grasbufferstroken aan te vragen. Indien er verplichtingen zijn in het kader van erosiegevoeligheid, moet u beslissen of u de bufferstrook wil gebruiken voor de GLMC 5 of als ecoregeling. ⁽¹⁾
 - > Wil u de strook voor conditionaliteit gebruiken dan moet u de gespecialiseerde productiemethode *ECJ* opgeven. De resterende oppervlakte van de bufferstrook kan dan uitbetaald worden op voorwaarde dat de minimale breedte van de ecoregeling bovenop de verplichte breedte van de ecoregeling bovenop de verplichte breedte voor de conditionaliteit wordt behaald.
 - > Wanneer u de bufferstrook niet wil gebruiken om aan uw verplichting te voldoen omdat u uw verplichting via een andere maatregel kan invullen, kan u de gespecialiseerde productiemethode *ECN* gebruiken.
 - > In beide gevallen geeft u de gespecialiseerde productiemethode en de overeenkomstige bijkomende bestemming voor bufferstroken op en zal de steun voor ecoregeling bufferstroken volledig of deels uitbetaald worden.

6 NIEUW IN 2025

De Bufferstrook met bloemenmengsel kan vanaf 2025 niet meer aangelegd worden op percelen met zeer hoge (paars), hoge (rood) of medium (oranje) erosiegevoeligheid. Wanneer deze bufferstrook wordt aangelegd op een perceel met lage (geel) erosiegevoeligheid, valt de verplichting tot aanleg van een bijkomende grasstrook weg. ⁽²⁾

Inzaai bij deelname aan de ecoregeling 'Bufferstroken' is in 2025 mogelijk tot en met 30 april 2025 (onder voorbehoud). ⁽²⁾

MEERJARIGE BLOEMENSTROOK IN DE FRUITTEELT

Bij de agromilieuklimaatmaatregel 'Meerjarige bloemenstroken' wordt de aanleg en het onderhoud van bloemenstroken tussen de fruitbomenrijen of aan de rand van fruitboomgaarden gestimuleerd. Deze bloemenstroken zorgen voor een rijker ecosysteem in de boomgaard dat aantrekkelijker is voor enerzijds bestuivers en anderzijds natuurlijke vijanden van schadelijke soorten. Naast meer biodiversiteit, zorgt dit laatste ook voor een betere biologische plaagbestrijding en een verminderde nood aan pesticidegebruik, wat een positieve impact heeft op de bodem- en waterkwaliteit.

(klik op de vierkanten om de bijhorende uitleg te lezen)

- ▶ Actieve landbouwer
- ▶ Vijfjarige agromilieuklimaatmaatregel, jaarlijks betaling aan te vragen
- ▶ Verbintenis per perceel
- ▶ Subsidiebedrag bloemenstrook tussen de fruitbomenrijen: 82 euro/ha boomgaard
- ▶ Subsidiebedrag bloemenstrook aan de rand van fruitaanplanting: 10.160 euro/ha bloemenstrook

1 SUBSIDIEVOORWAARDEN

1.1 ALGEMENE VOORWAARDEN

- ▶ U leeft de voorwaarden na die vermeld zijn in de algemene fiche over ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (zie fiche 'Subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen – algemeen').
- ▶ U bent actieve landbouwer in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) (zie fiche 'GLB – Actieve landbouwer' op de webpagina ['Actieve landbouwer'](#)).
- ▶ Looptijd verbintenis: 5 jaar.
- ▶ Het perceel is gelegen in Vlaanderen.
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de bloemenstrook is niet toegelaten.
- ▶ Het in te zaaien bloemenmengsel (teeltcode 9831) bestaat uit een mengsel van minstens 8 verschillende éénjarige, tweejarige en meerjarige bloeiende kruiden. Minstens 4 van de aanwezige soorten moeten meerjarige soorten zijn.
- ▶ Grassen zijn niet toegelaten in het ingezaaide bloemenmengsel.
- ▶ In het bloemenmengsel mogen ook volgende plantensoorten **NIET** voorkomen:
 - > melganzevoet (*Chenopodium album*);
 - > groot kaasjeskruid (*Malva sylvestris*);
 - > zwarte parelpeper (*Capsicum annuum*);
 - > gele ganzenbloem (*Glebionis segetum*, syn. *Chrysanthemum segetum*);
- ▶ De samenstelling en waar relevant de zaaidichtheid van het ingezaaide bloemenmengsel moet door u bij controle aan de hand van documenten aangetoond kunnen worden.

- ▶ De bloemenstrook wordt gemaaid bij de opstart om ongewenste onkruiden te voorkomen en gedurende de verbintenstermijn om de groei en de bloei van de gewenste kruiden te stimuleren, zowel in het jaar van aanleg als de daaropvolgende jaren.
- ▶ Het maaibeheer is extensief en is afhankelijk van het ingezaaide bloemenmengsel, minstens 1 maal op het einde van het bloeiseizoen en met een minimumhoogte van 10 cm.
- ▶ U moet de nodige maatregelen nemen om te verzekeren dat voldoende bloeiende soorten tijdens de volledige looptijd van de verbintenis in de bloemenstrook aanwezig blijven.
- ▶ U heeft het perceel in kwestie in eigen gebruik gedurende de teeltperiode van de voor-, hoofd- en nateelt.
- ▶ U geeft het perceel in kwestie aan in de verzamelaanvraag en meldt elke wijziging van de initiële aangifte zodra die wijziging zich voordoet
- ▶ De deelname aan de maatregel is beperkt tot plantages met een lineair plantverband van laag- of halfstamfruitbomen en notelaars. Geen wijnbouw.

1.2 ACTIE 1: AANLEG EN ONDERHOUD VAN MEERJARIGE BLOEMENSTROOK TUSSEN DE FRUITBOMENRIJEN

- ▶ U engageert zich voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook minstens om de 3 bomenrijen in de fruitboomgaard.
- ▶ Op het volledige perceel in kwestie met een oppervlakte van minstens 0,30 hectare bevindt zich een fruitboomgaard. Percelen waarop geen of slechts gedeeltelijk een dergelijke fruitboomgaard aanwezig is, komen niet in aanmerking voor de subsidie.
- ▶ De breedte van de bloemenstrook tussen de fruitbomenrijen is minstens 1 meter, tenzij de spoorbreedte van de machines kleiner is.
- ▶ Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de fruitbomen is alleen toegelaten als dat strikt noodzakelijk is en als voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - > Tijdens de bloei geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die schadelijk zijn voor bijen, zoals vermeld op de toegelaten erkenningen. Bespuiting kan alleen 's nachts of 's morgens, als de bijen niet actief zijn.
 - > De toepasselijke IPM-voorschriften volgen.
 - > Alleen selectieve gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die onschadelijk zijn voor de nuttige insecten en andere niet-doel organismen.
 - > Als een behandeling toch noodzakelijk is, de bloemenstrook eerst maaien.
 - > Beroep doen op een begeleidingsdienst. Bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de fruitbomen moet u kunnen aantonen dat u zich voor dit gebruik heeft laten bijstaan door een op dit vlak deskundige adviesdienst of expert.
- ▶ U stelt de relevante informatie over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de deelnemende percelen ter beschikking.

1.3 ACTIE 2: AANLEG EN ONDERHOUD VAN EEN MEERJARIGE BLOEMENSTROOK AAN DE RAND VAN DE FRUITBOOMGAARD

- ▶ Om een verbintenis te kunnen sluiten voor de aanleg van een bloemenstrook moet aan de rand van het oorspronkelijke perceel waarop de fruitboomgaard zich bevindt een rij fruitbomen geroid worden of moet, bij de aanplant van een nieuwe fruitboomgaard, een rij fruitbomen minder aangeplant worden.
- ▶ U zaait een bloemenstrook van minstens 3 m en maximaal 6 m breed in aan de rand van uw fruitboomgaard.
- ▶ Op het aangrenzend perceel bevindt zich een fruitboomgaard in gebruik door uzelf. Bij aanleg een bloemenmengsel (teeltcode 9831) inzaaien met een zaaidichtheid van minstens 20 kg per ha [in het najaar

van het jaar voorafgaand aan de verbintenis]. Bij de samenstelling van het mengsel wordt gestreefd om een bloeihoogte te bekomen en om de biodiversiteit aan nuttigen te bevorderen.

2 SUBSIDIEBEDRAG

- ▶ **Actie 1:** bloemenstrook tussen de fruitbomenrijen: 82 euro/ha boomgaard.
- ▶ **Actie 2:** bloemenstrook aan de rand van fruitboomgaard: 10.160 euro/ha bloemenstrook.

3 SUBSIDIEAANVRAAG

- ▶ Per perceel wordt een aparte verbintenis afgesloten.
- ▶ Om een nieuwe verbintenis aan te gaan, moet in de verzamelaanvraag 2025 een bijkomende bestemming op het betrokken perceel worden aangegeven:
 - > voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook minstens om de 3 bomenrijen de bijkomende bestemming '**BFB**' opgeven op het fruitboomgaardperceel.
 - > voor de aanleg en het onderhoud van een meerjarige bloemenstrook aan de rand van de fruitboomgaard de bijkomende bestemming '**BFR**' enkel opgeven op de rand (teeltcode 9831) en niet op het aangrenzend fruitboomgaardperceel.
- ▶ De verzamelaanvraag geldt dan als verbintenaanvraag en ook als betalingsaanvraag voor het eerste jaar.
- ▶ Voor de **lopende** verbintenissen wordt de bijkomende bestemming vanaf het tweede jaar **automatisch opgeladen** in de kolom 'Vaste BO en AMKM'. Daarmee is voldaan aan de jaarlijkse betalingsaanvraag. U kan deze bijkomende bestemming niet wijzigen of verwijderen. Neem contact op via info@lv.vlaanderen.be of via 02/214 48 48 (in het keuzemenu kiest u 'verzamelaanvraag en perceelsaangifte') als dit niet correct is.

4 SUBSIDIE COMBINEREN MET ANDERE SUBSIDIES

In bepaalde gevallen kunnen de subsidies voor ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen gecombineerd worden met elkaar of met andere subsidies. Zie combinatietabellen voor welke combinaties mogelijk zijn.

5 AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Er is geen vooropgestelde inzaaiperiode.
- ▶ **Bloemenstroken in de fruitteelt** moeten aangelegd worden op de plaats waar effectief een rij fruitbomen gerooid is voor de aanleg van de strook en die vorig jaar ook door de landbouwer in gebruik was (dus niet op een nieuw aangrenzend stuk bouwland). Ook hier moeten de gebruikte mengsels goed nagekeken worden voordat de vijfjarige verbintenis aangegaan wordt.